

EL PRIMER DE MAIG I LA LLUITA PEL TREBALL DECENT

Treballadors pobres

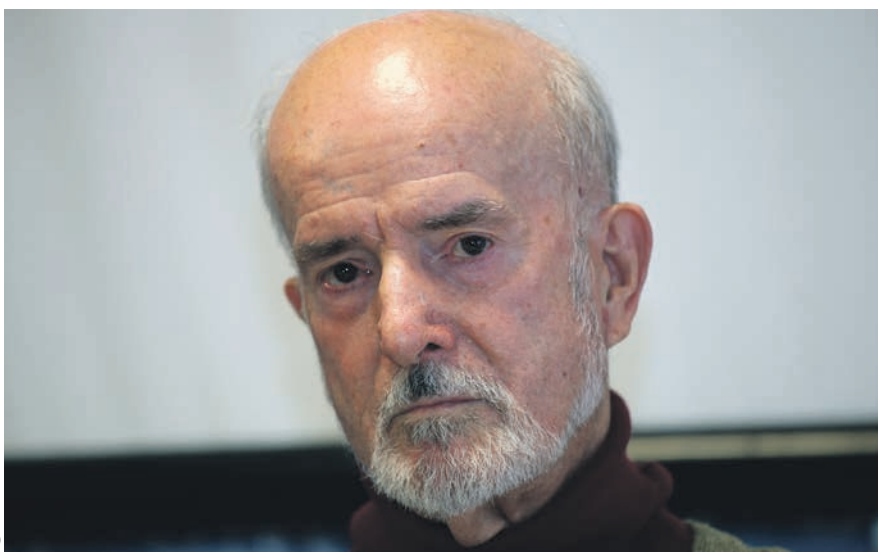

«Tothom té por i els que estan per sobre s'aprofiten de la situació de crisi»

Testimoni colpidor d'una treballadora familiar

P 3-5

El caputxí
Joan
Botam,
home de
pau i bé

Agustí Codinach

P 16-17

Abusos: tolerància zero

L'Església està disposada a no escatimar esforços per tal de protegir els menors que han patit abusos sexuals. Per exemple, la diòcesi d'Alcalá de Henares ha posat en marxa un Servei d'Assistència Pastoral a les víctimes d'aquestes agressions i a les seves famílies. Per la seva banda, la societat civil també es mobilitza en contra d'aquesta realitat ignominiosa. La Fundació Vicki Bernadet es dedica, a Barcelona i a Saragossa, a atendre persones afectades per aquest tipus d'abusos en la infància i/o en l'adolescència.

P 26-27

Pensant-ho millor

El nom de «mare»

Hi ha una paraula suau i dolça en totes les llengües, venerada per tots els pobles i en tots els temps. Aquesta paraula és *mare*.

El nom de la *mare* és el primer que surt dels llavis de l'infant i el darrer que xiuxiueja el jove o l'adult, davant la mort.

Un nom que tots acostumem a invocar en les hores més solemnes i difícils de la vida, encara que ella ja no hi sigui.

La mare és l'àngel que Déu ens va posar perquè ens cuidés, ens guiés, ens confortés en el difícil camí de la vida.

Mare, des del bressol, va ser la que ens va alimentar, netejar i endolcir l'existència; ens va protegir, ens va acaronar, ens va omplir de petons per eixugar-nos les llàgrimes, per espantar les pors i mitigar els dolors.

Mare és la que inspira al cor els sentiments més nobles i els ideals més grans.

Dir *mare* és dir sacrifici.

Dir sacrifici és dir renúncia.

Dir renúncia és dir generositat.

Dir generositat és dir lliurament total.

Dir lliurament total és dir amor.

Dir amor és dir mare!

Beneït sigui el nom de *mare*!

Només una mare té: «L'amor que no va ni ve, ni es perd, ni disminueix, ni es cansa» (M. Costa i Llobera).

«Les mares formen el cor dels homes.

Si fóssim desenes, centenars de milers, les mares que sabéssim despertar un gran amor...

Demà no hi hauria guerres,

Demà no hi hauria lluites fratricides,

Demà nosaltres deixaríem de plorar tantes llàgrimes.

Demà brillaria per a tots una felicitat més gran» (Marie France).

(Del llibre *La madre*, de J. M. Alimbau, Editorial Claret)

Josep M. Alimbau Argila

Medalla de Plata de l'Institut de Teologia Espiritual de Barcelona

Els nostres Favorits

Josep Vidal Perelló @jvidalp48

Diacon

Que els nostres patrons Sant Jordi i la Mare de Déu de Montserrat ens ajudin a construir una Catalunya més fraterna i solidària amb tothom

Joan Maria Piqué @joanmariapique

Director del Programa Internacional de Comunicació i Relacions Públiques Eugeni Xammar

Arq Omella #SantJordi «No porto rosa ni llibre, però us ofereixo el que tinc: porto poc temps a Catalunya però ja la començo a estimar»

Lluís Martínez Sistach @sistachcardenal

Arquebisbe emèrit de Barcelona

Sant Jordi. La Rosa i el Llibre. Catalunya que vol respectar la dona i conèixer la veritat que ens fa lliures. Això compromet a fer país.

Oriol Domingo @orioldomingo

Periodista

Puigjaner deixa en morir testimoni d'amor a Déu, al món i a Catalunya

Carles Armengol @carlesarmengol

Pedagog

No opto per l'escola diferenciada, però cal respectar la llibertat d'opció pedagògica. Prou obsessió autoritària i més llibertat educativa

Santi Torres @STRocagine

Jesuïta

10 anys de Plataforma a l'Església del Pi. Aquí s'hi van produir els primers tancaments d'immigrants #DDHH

L'EFEMÈRIDE DE LA SETMANA

Dia 5 de maig del 1990: Joan Pau II inicia la visita a Mèxic i restableix les relacions diplomàtiques interrompudes 130 anys entre el Vaticà i Mèxic.

Zoom

Eduard Brufau

Casa Batlló

Enguany la festa de Sant Jordi ha tingut una vessant solidària; amb la campanya #MésQueUnaRosa la Casa Batlló s'ha engalanat amb roses elaborades artísticament. Els visitants que s'hi acostaven per gaudir de la decoració floral també podien comprar roses naturals a benefici d'Arrels Fundació. Aquesta acció solidària ha recaptat 12.700 euros que han estat destinats íntegrament a aquesta entitat que treballa a favor de les persones que dormen al carrer.

Escollat a Ràdio Estel

Ignasi Miranda

Coordinador d'Informatius

El terratrèmol del 16 d'abril a l'Equador ha estat lògicament explicat i comentat aquests últims dies a Ràdio Estel. Entre altres valoracions,

destaca la del bisbe de la diòcesi de Riobamba. En una entrevista al programa *El mirador de l'actualitat*, Julio Parrilla destacava el 18 d'abril que «l'Església té en marxa una bateria d'iniciatives per ajudar les més de 100.000 persones que s'han quedat sense casa i sense altres necessitats». El prelat, vinculat a les comunitats Adsis, lamentava que «l'Equador ha enllaçat en uns mesos diverses emergències: un volcà, unes fortes inundacions i ara aquest sisme». Finalment explicava que «la millor solidaritat és l'ajuda econòmica, contactant amb Càritas espanyola».

D'altra banda, el periodista Jaume Barberà presentava el dimarts 19 d'abril, en una entrevista a *Fórmula Estel*, el seu llibre (*In Satisfets*, un treball positiu que pot ajudar molta gent a viure millor. El també presentador del programa *Retrats* de TV3 aclaria que «el llibre no és un al·legat contra la indústria farmacèutica, sinó contra el consum exagerat dels psicofàrmacs».

Editorial

Treball decent

Un any més, els moviments obrers cristians de Catalunya i Balears (ACO, GOAC, JOC, MI-JAC), els capellans obrers, les religioses en barris i les delegacions de Pastoral Obrera de les diòcesis de Catalunya, amb motiu d'aquest diumenge Primer de Maig, festa de Sant Josep Obrer i Dia Mundial del Treball, expressen la necessitat d'un compromís comunitari fort a favor de #treballdecent i la necessitat d'afrontar les conseqüències del model d'ocupació dominant i la falta d'un treball digne com a factor decisiu d'empobriment, exclusió i deshumanització. Aposten per un model de treball que respongui a una societat decent, amb drets i justa. Afirment: «Ens sentim cridats per Jesús de Natzaret a treballar per la justícia (Mt 5,1-11). El nostre repte és un nou model d'ocupació basat en les oportunitats de treball per a tothom, l'ocupació fixa i en el reconeixement de drets laborals; garantir la protecció social: que l'ocupació sigui el

mitjà fonamental que possibiliti la integració i la cohesió social; garantir els drets laborals i socials, on se situï la persona en primer lloc, i es distribueixi la riquesa de forma igualitària, generant dignitat en tots els aspectes de la persona. Davant de l'individualisme demanem que s'afavoreixi el diàleg social i que es potenciï la participació i l'organització dels i les treballadores per a una acció transformadora.» El 12 d'abril passat es va celebrar una Jornada amb el significatiu títol «Treballadors pobres: l'exclusió social dins del mercat de treball», organitzada per la Universitat Ramon Llull, Càritas diocesana de Barcelona i la Fundació Pere Tarrés. Segons l'Informe Foessa (2015), l'actual model econòmic provoca una alta vulnerabilitat en un segment important de la població. El 41% dels nous contractes laborals són temporals i parcials. La fi de la plena ocupació ha fet sorgir una nova pobresa que no neix de la crisi sinó de les inseguretats que

generen les noves polítiques neoliberals. Una de les principals conclusions de la Jornada fou que ens trobem en un model de creixement econòmic en el qual tenir feina ha passat de ser un espai de drets a ser un espai de vulnerabilitat. La ponència principal va córrer a càrrec de Xavier Orteu, professor del Diploma d'Especialització Universitària en Orientació i Inserció Laboral de la Facultat Pere Tarrés (URL). Va afirmar que estem «davant d'una crisi de model social. Amb el neoliberalisme, la pobresa ha passat de ser quelcom a combatre a quelcom a gestionar». Les dades l'avalen: s'ha triplicat el nombre de persones a Europa que no arriben al 60% del salari mínim. El procés històric que estem vivint fa que «els pobres ja no només són els que no poden treballar, ja que la feina no evita l'exclusió social». Es dibuixa, doncs, una nova forma de pobresa i una lògica de la justícia diferent. A Catalunya Cristiana dediquem el Primer Pla als «treballadors pobres». Joan Andreu Parra entrevista Xavier Orteu i una persona que es troba en aquesta situació de precarietat. Sovint alguns empresaris són també víctimes d'aquesta nova situació.

La redacció us proposa

Mites de la classe de Religió

Un estudi de l'editorial Edebé desmunta estereotips sobre aquesta assignatura
P 8-9

Superació gràcies al Big Boss

Tim Guénard explica el seu testimoni d'una infància convulsa a una vida de fe i perdó
P 24

Consagrats a l'amor i la fidelitat

La catedral de Terrassa va acollir una ordenació presbiteral i tres de diaconals
P 11

Mor Josep Maria Puigjaner

L'escriptor era un exponent destacat de la cultura i la societat catalana
P 25

Un nou llindar

Sembrar esperança

Sebastià Taltavull Anglada
Bisbe auxiliar de Barcelona

Pot ser és el que més falta fa. Cadascú en el seu lloc i essent responsable. Amb enginy, amb creativitat, però sobretot amb confiança. La invitació ens ve de lluny i de molt a prop, perquè ens hi sentim més units que mai amb la pregària i amb l'estimació que es fa gest de solidaritat. La invitació ens ve de l'Equador, sense oblidar altres indrets. És un moment —ens diuen des d'aquest país germà— que Déu ens vol humils, resistent, solidaris i fraterns; és el moment de sembrar esperança, el moment de sentir-nos germans, amics i companys. Les paraules del bisbe de Portoviejo, una de les zones més afectades pel terratrèmol, han valorat la religiositat del poble que demana la benedicció abans que altre tipus d'ajuda. L'Església hi és present i actuant, ajudant i sofrint amb el seu poble, segurs que tot el que es rebi de l'exterior serà ben distribuït a través de les parròquies i les seves unitats de Càritas. Ara, a dues setmanes de la desgràcia, s'entra en la situació més difícil i l'esforç de reconstrucció necessita l'aportació generosa de tots. Aquests dies, estem compartint amb els equatorians que viuen entre nosaltres el dolor i la pregària. Alguns d'ells ens comenten la tragèdia d'alguns dels seus familiars i no cessen de demanar la benedicció del Senyor. Estem —diuen— davant d'una immensa oportunitat per dir-nos a nosaltres mateixos que som humans i que no podem deixar de ser-ho. Per això, ens emociona veure tanta gent mobilitzada. Les conseqüències en el present, a mitjà i a llarg termini són encara imprevisibles, però l'ànim que demana unitat i solidaritat no cedeix davant la depressió, la desesperança i el dolor. El mateix esperit mou a un treball infatigable allà on la desolació està desfent persones i pobles sencers. Hem llegit que l'emoció pel dolor és substituïda per l'emoció de col·laborar i que, amb l'ajuda de Déu i la solidaritat de tots, és possible seguir endavant. Quina fe! Una vegada més i perquè fem igual que ell, l'exemple és el bon samarità.

Guanyar-se el pa amb penes i treballs

Augmenten les persones amb dificultats per assolir l'autonomia econòmica a través del treball

Joan Andreu Parra

«La feina ja no és un espai de drets, sinó de vulnerabilitat. Ha deixat de ser una promesa de futur per convertir-se en una amenaça.» Així de categòric es mostra Xavier Orteu, director d'Insercoop i professor de la Facultat d'Educació Social i Treball Social Pere Tarrés (URL). L'afirmació desvetlla que, malgrat que els indicadors macroeconòmics revelen que es crea ocupació neta des del darrer trimestre del 2014, aquesta «se centra en una combinació de contractes temporals (el 41%, amb una durada mitjana de 53 dies) i a temps parcial», com s'indica a l'informe *Empleo precario y protección social* de Foessa.

Són, per tant, llocs de treball que tenen l'empremta de la precarietat i, en conseqüència, es tradueixen en una elevada incertesa vital de les persones que els desenvolupen, al mateix temps que les exposen a abusos i a situacions, fins i tot, d'explotació. L'Estat espanyol, en conseqüència, continua embarrancat en un mercat laboral d'escassa qualitat amb alts nivells de pobresa, lluny de dirigir-se a la senda de Noruega o altres països del nord europeu que tenen mercats de treball d'alta qualitat —amb elevats nivells salarials i de protecció social—, on la pobresa és molt menor.

L'Eurostat, l'oficina estadística de

Agustí Codinach

LA ROSA, TREBALLADORA FAMILIAR, EXPLICA LES DIFICULTATS DEL SEU DIA A DIA

«Em sento en un cul-de-sac, sense vida pròpia»

J.A.P.

La Rosa és el nom simulat d'una treballadora familiar que és sòcia en una cooperativa de treball. Té 58 anys i una experiència de gairebé trenta anys fent aquesta tasca, gairebé vocacional. Els darrers cinc anys l'empitjorament de les condicions laborals l'ha afectada molt negativament, arran de l'absorció de la cooperativa anterior en la qual treballava per una de més gran. En aquesta entrevista ens desgrana la seva situació.

Quines són les seves condicions laborals?

He de tenir disponibilitat total tot el dia. Surto a les 7 del matí de casa i arribo a les 9 de la nit, tot plegat per fer un màxim de 7 hores al dia. Faig uns 4-5 domicilis diaris. En l'horari compten els desplaçaments, amb un màxim de 20 minuts, però no sempre tot queda a la mateixa zona. És el que hi ha.

Com està a l'empresa?

Els principis que tenen no són els que surten a internet. Van de cara a la *pe/a*. Les treballadores familiars que fem domicilis, amb 8 hores reals, cobrem 820 € nets. Les coordinadores, que fan molta

feina, en cobren 1.200 €. Els caps cobren salaris molt bons, 4.000 €. Tenen un perfil d'esquerres, però actuen com gossos de presa amb els treballadors que reivindiquen. T'acovardeixen i no badem boca, perquè la feina està com està. Per exemple, el telèfon personal és el que he de donar als meus usuaris. M'hi veig obligada. Vaig dir que no em creia que l'empresa no pogués comprar 15-20 telèfons mòbils per a les treballadores que ens trobàvem en aquesta situació. Em van portar a part perquè callés i cap companya va dir ni pi. Ens diuen que, com que som sòcies, som empresa. Un mes no vaig arribar a fer les 8 hores i, sense comptar amb el meu permís, em van passar el contracte de 37 hores a 30 h. Això és il·legal. Se'm treuen les ganades d'anar a les assemblees, manipulades pel Consell Rector. Ens porten com un ramat d'ovelles. Si dius alguna cosa ja t'estan cridant a l'ordre.

Com s'organitza al treball?

He de menjar quan estic treballant. T'has de ficar en algun lloc perquè als domicilis està prohibit. Tot el dia estàs al carrer, per fer temps, si encara no toca entrar a un domicili et poses a veure aparadors. Ho porto malament... Em sento explotada.

Abans, fent les mateixes hores, a les 4 de la tarda ja era a casa. La gent no vol treballar de tardes i les que tenen privilegis no volen deixar-ho. La idea és primer em salvo jo i si l'altre es fum, és el seu problema. Estic amb noies de 30-35 anys, que treballen per 5€ l'hora, estan en una situació extrema i llavors penso «de què em queixo?» Tothom té por. Els que estan per sobre s'aprofiten de la situació de crisi.

Com afecta això la seva família?

Des de fa tres anys noto que la ment em va emmalaltint. A la meua parella i al meu fill els parlo de la meua feina, els escalfó el cap. He de posar-hi límits. Em sento en un cul-de-sac, no hi veig sortida ni a curt ni a llarg termini. No tinc vida pròpia, només problemes i feina. El que faig m'agrada molt, però estic molt malament, les famílies que atenc no ho saben. Em fa ràbia, perquè els treballadors socials em valoren i em destinen a casos complicats. Però et diuen «aquest és l'horari, l'agafes o el deixes».

Què veu als domicilis que visita?

Atenc persones amb diverses necessitats: malalts terminals, famílies amb molts fills, famílies monoparen-

tals, famílies d'immigrants, persones grans... Els treballadors familiars estem a primera línia i veiem els problemes reals. Els educadors, que estan un graó per sobre de tu, fan projectes i busquen solucions, o blanc o negre. I no és així. S'ha de veure com la persona ha arribat a aquesta situació. Cal ensenyar-los a pescar, no donar-los-ho tot fet. Que siguin capaços de tirar endavant. El gran problema és que no tenen feina, sobretot viuen de la caritat, i viuen en condicions molt extremes i complicades, en entorns de salut precària amb nens i adults que es posen malalts.

Diria que es troba en una situació d'incertesa vital.

Noto que estic al límit, no sé quant durarà això. Sóc una persona molt creient, tinc fe, i demano per aquestes persones que ajudo i que m'estan esperant. Notes que quan hi vas tenen un respir. Penseu en una persona més jove que jo i que està malalta, la vaig deixar aquest divendres i no sé com la trobaré dilluns. Són aquestes persones les que em donen força. Nens que m'esperen, que tenen paràlisi cerebral. Però, a la meua família, què li dono? És difícil tot plegat.

la Comissió Europea, ha creat el mot *working poors*, per referir-se als treballadors pobres, com un fenomen que afecta el conjunt dels països europeus i, segons dades del 2014, ubica en aquesta situació el 12,5% dels treballadors a Espanya. En aquest perfil trobem persones que no arriben al Salari Mínim Interprofessional (SMI) (a Espanya és de 655,04 € al mes distribuïts en 14 pagues). Convé recordar que l'SMI espanyol és el més raquític a Europa en relació amb el salari mitjà (representa tan sols el 36%). A Alemanya, França o Bèlgica, aquest punt de partida se situa a l'entorn dels 1.500 € al mes.

Ara bé, si ampliem aquest nou perfil de pobresa a aquells treballadors que estan per sota del 60% del salari mitjà, aquí ja situariem el 30% de la població ocupada. De fet, des de Càritas alerten que, a la diòcesi de Barcelona, gairebé el 15% dels atesos el 2014 per l'entitat eren persones en edat laboral amb contracte de treball. Això fa posar en dubte una de les promeses de ciutadania que relacionava la inclusió social amb el fet de tenir una feina.

Davant d'aquesta situació que

L'Estat espanyol continua embarrancat en un mercat laboral d'escassa qualitat amb alts nivells de pobresa

alguns experts, com Orteu [vegeu entrevista], prediuen que s'anirà estenent, està emergint una nova classe social, la del *precaritat*. Persones amb treballs insegurs, sense un salari just, que encadenen situacions d'activitat i d'inactivitat i en les quals «és molt difícil que pugui construir-se un sentit d'identitat ocupacional», subratlla Orteu. És l'aplicació pràctica de la sentència de l'economista Joan Violet Robinson (1903-1983) que afirmava que en el capitalisme hi havia alguna cosa pitjor que ser explotat i era el fet de no ser-ho.

Administració a contrapeu

«El relat que quan tens feina ja te n'has sortit continua funcionant, quan, a la pràctica, no és real», explica Orteu. Això fa que encara estigui pendent una anàlisi més profunda i crítica d'aquest tema que porti a identificar les accions a dur a terme amb el col·lectiu creixent de treballadors pobres. «Les administracions no tenen plans d'acció», constata Orteu.

Des de Foessa, s'apunta que «per modificar substancialment els elements determinants de la vulnerabilitat estructural de la societat espanyola són necessàries moltes altres coses [a banda de la recuperació econòmica, i sobretot de l'ocupació], com una major inversió de recursos socials i un disseny global molt més ambiciós de polítiques públiques inclusives, atès que la recuperació de l'ocupació no està afectant significativament les famílies espanyoles que estan en pitjor situació.»

XAVIER ORTEU, DIRECTOR D'INSERCOOP I PROFESSOR A LA FACULTAT D'EDUCACIÓ SOCIAL I TREBALL SOCIAL PERE TARRÉS (URL)

«El risc és que els treballadors pobres quedin desprotegits»

Qui són els treballadors pobres?

És un híbrid que no està dins dels aturats, perquè treballa, però tampoc està dins dels pobres, perquè té ingressos. És un nou camp de joc on el risc és que aquesta persona quedi desprotegida tant del costat de l'economia, perquè no es genera un lloc de treball decent, com de la protecció social. El primer que s'ha de fer és reconèixer que aquest col·lectiu necessita una protecció especial. Com que això encara no es dona han d'idear circuits propis per generar altres ingressos (ajuts econòmics, beneficència, la família...).

El context de reducció dràstica dels ingressos per treball fa que aquest col·lectiu creixi progressivament?

A l'inici de la crisi es deia «que no en sortirem pitjor de com hem entrat». El temps, desgraciadament, sembla que hagi donat la raó a les pitjors prediccions. Entenim que una persona que treballa hauria d'estar en condicions de tenir una família, un habitatge, poder fer front a una situació d'urgència i que aquelles persones que vulguin i no puguin treballar se'ls hauria de garantir alguna forma de subsistència. Aquest model construït entre tots s'està destruint i, en particular, un dels pilars fonamentals com és el treball, que és el que té un impacte més directe sobre la vida de les persones. Aquests canvis tenen uns interessos al darrere: generar més rendiment econòmic a costa dels drets dels treballadors.

El procés de privatització del treball té efectes sobre la precarització?

Hi ha béns i serveis públics, com és el treball, que s'han anat privatitzant i això ha fet que els ciutadans perdem qualitat i, a vegades, capacitat d'ús. La feina és una cosa mercantilitzada, en canvi, el treball és una activitat social molt més àmplia (que no té perquè ser remunerada) amb una dimensió de reconeixement i d'utilitat social. En el procés de conversió del treball únicament en feina sembla que altres espais d'activitat s'hagin reduït. En un moment com l'actual, és perfectament possible treballar menys, repartir millor la riquesa i trobar altres mecanismes en què les persones aportin la seva activitat per generar benefici social. Per avançar cap a una societat així cal voluntat política, però no es vol apostar per

sones migrades i els majors de 55 anys són els candidats principals a ser treballadors pobres?

Els col·lectius més febles davant el mercat de treball són els més exposats però, desgraciadament, això anirà a més. En primer lloc, perquè en altres països europeus és una fórmula que té més tradició i extensió (*mini-jobs...*). El model social que s'està venent ara és el de l'emprenedor, la persona que ha muntat una empresa, però al darrere hi ha un ideal d'èxit social, el de la persona que s'espavila sola. Totes les indicacions dels organismes internacionals apunten a desregularitzar encara més el treball. I les administracions no volen prendre aquest problema com a propi, perquè destapa una situació d'explotació

molt complexa. Estan en terra de ningú i, a més, poden ser objecte de culpabilització. El relat social no protegeix aquests col·lectius, al contrari, els veu com una amenaça, com ara amb els immigrants, que es diu que vénen a prendre'ns la feina i cobren quatre duros.

Hem reculat en drets perquè quan una persona aconsegueix un treball no pregunta pel salari ni per l'horari!

Les persones que entren en un procés de precarització laboral s'han sotmès a un nou bateig en el mercat de treball en què acaben acceptant que pel seu perfil, condicions i competències ara no poden aspirar a més: la feina serà quan sigui, la disponibilitat del temps total, les interrupcions laborals seran contínues, cobraran menys hores de les efectivament treballades... Durant molt de temps, l'Estat, amb les polítiques actives d'ocupació, invertia millorant les competències laborals de les persones que volien entrar al mercat de treball però no podien. Però aquestes inversions difícilment arriben a les situacions de més dificultat.

Quin paper poden tenir els sindicats?

Els sindicats tenen l'origen i, encara ara, gran part de la seva força en el model industrial del treballador i en l'Estat del benestar. En aquestes transformacions del treball, molts treballadors, sobretot els precaris, no han sabut trobar en els sindicats l'espai de cobertura. A més, hi ha espais molt desregularitzats i un alt nivell d'aïllament i d'individualització, que fa difícil que puguin entrar-hi els sindicats. Per això es generen híbrids que aglutinen treballadors i, a la vegada, són espai social com és el cas de Sindillar, que agrupa persones que fan feines domèstiques.

Les dones, els joves, les per-

sones migrades i els majors de 55 anys són els candidats principals a ser treballadors pobres?

Quines polítiques calen per impulsar la millora del mercat laboral?

Calen polítiques d'actuació macro que tinguin a veure amb la redistribució de la riquesa i amb una regulació laboral que protegeixi més el treballador (apujar el salari mínim, millorar les condicions laborals, revertir la reforma laboral...). També calen polítiques més efectives per protegir les persones en aquesta situació. La renda bàsica universal pot pal·liar efectes, però hem de pensar quines són les causes i de quina manera es poden transformar. En una situació com l'actual, no és èticament ni moralment justificable que s'inverteixin tants diners a salvar bancs i no a protegir les persones. Les prestacions, que s'han retallat molt i se n'ha condicionat més l'accés, són necessàries per protegir les famílies. En paral·lel, calen accions que permetin que aquestes persones puguin tornar a formar part de la societat activa i ser reconegudes no per allò que no tenen (la feina) sinó per allò que poden aportar com a actiu social: valors, esforç, tot el sentit comunitari... Si som una societat que no som capaços de generar aquests espais socials on les persones s'apropiïn del seu futur, quina idea de justícia i de progrés estem treballant?

Pelegrinatges 2016

TERRA SANTA
Jubileu
De l'11 al 18 de juliol
Del 30 de novembre al 9 de desembre
Israel al complet

ALEMANYA
Del 5 al 12 de juliol
De Baviera a Berlín

NORUEGA
Del 31 de juliol al 7 d'agost
La ruta de Nidaros

ETIÒPIA
Del 9 al 18 d'agost
La terra Santa d'Àfrica

www.clubmes.cat

ÍNDIA catòlica
Del 18 al 29 d'agost
(Santuaris de Goa i Kerala)

Tirol, Baviera i Trentino
Del 1 al 8 de setembre
Castell dels Alps

Bretanya i Normandia
Del 20 al 27 de setembre

JAPÓ
Del 20 de setembre al 4 d'octubre
Un viatge de la tradició a la modernitat.
Guiat per Mn. Cinto Busquet.

OCTUBRE 7 - 16: **Geòrgia**
"la festa de la túnica sagrada"

OCTUBRE 17 - 28: Expedició cultural a **Guatemala**
Els colors d'Amèrica

NOVEMBRE 7 - 17: **Iran**, la Pèrsia bíblica

DESEMBRE 4 - 8: Pessebres a **Nàpols**

Francesc als joves: «La vostra felicitat no té preu»

70.000 adolescents celebren el seu Jubileu a Roma

Agències
Ciutat del Vaticà

«La vostra felicitat no té preu i no es negocia: no és una app que es descarrega al telèfon mòbil. Ni tan sols la versió més recent ens podrà ajudar a ser lliures i grans en l'amor», va recordar el Papa el 24 d'abril als 70.000 adolescents que van participar en la missa que va cloure el Jubileu dels Adolescents en l'Any de la Misericòrdia.

El Papa els va parlar de les relacions personals i va comentar que «qualsevol cosa, quan s'espren massa, es desgasta, es fa malbé; després ens quedem decebuts amb el buit a dins. Si sentiu la veu del Senyor, us revelarà el secret de la tendresa: interessar-se per una altra persona vol dir respectar-la, protegir-la, esperar-la». Francesc va advertir als nois i noies, d'entre 13 i 16 anys, que «molts us diran que ser lliures vol dir fer el que es vulgui. Però cal saber dir "no". Si no saps dir "no", no ets lliure». El Bisbe de Roma va demanar als adolescents que «no us acointeu amb la mediocritat» i els va assegurar que l'amor «no és una telenovel·la».

«Aixequen-vos, Jesús us vol sempre drets», els va animar el Papa. Per això, els va convidar a «aixecar-se prenent la mà de Jesús, i a recolzar-se en els bons amics, en la família. Trebal·leu juntament amb altres i pels altres, però mai contra algú».

«Que el vostre programa quotidià siguin les obres de misericòrdia: així sereu deixebles de Jesús i la vostra alegria serà plena», va concloure. Al final de la celebració, el Pontífex va lliurar a diversos joves un santcrist i els va convidar «a ser missioners i missatgers de la misericòrdia del Pare que es revela en Jesús».

El dia anterior, dissabte, els adolescents van començar la seva jornada amb un pelegrinatge a la Porta Santa de la basílica de Sant Pere. Allí, la famosa columnata es va transformar en un confessionari improvisat, en què els nois i noies podien acudir al sagrament de la Reconciliació, gràcies a 150 sacerdots. El Papa va aparèixer per sorpresa i es va asseure en una de les cadires disposades perquè els sacerdots confessessin. Va administrar el sagrament a 16 adolescents, entre les 11.30 i les 12.45.

A la nit, els joves van participar en una gran festa a l'Estadi Olímpic de Roma per viure una celebració amb música, espectacles i testimonis de vida. Va ser «un moment de festa i d'alegria», com el va definir el Pontífex en un videomissatge que va ser reproduït per les pantalles durant la trobada.

El Bisbe de Roma va parlar als nois i noies de les obres de misericòrdia corporals i els va donar un consell: «Fiqueu-vos-les al cap, perquè és l'estil de la vida cristiana.» Va ser un missatge proper i entranyable en què el Papa els va demanar que no fossin rancuniosos ni venjatiu, i que sempre perdonessin:

FRANCESC

«Que el vostre programa quotidià siguin les obres de misericòrdia: així sereu deixebles de Jesús i la vostra alegria serà plena»

«Ser misericordiosos vol dir també ser capaços de perdonar. I això no és fàcil, eh? Pot passar que, de vegades, a la família, a l'escola, a la parròquia, al gimnàs o a llocs de diversió, algú ens menyspreï i ens sentim ofesos; o en algun moment de nerviosisme puguem ser nosaltres els qui ofenguem d'altres. No ens quedem amb la rancúnia o amb el desig de venjança! No serveix per res; és com un corcò que ens menja l'ànima i no ens permet ser feliços. Perdonem! Perdonem i oblidem el mal rebut, així podrem comprendre l'ensenyament de Jesús i ser deixebles seus i testimonis de misericòrdia.»

Pregar pels segrestats

En el *Regina caeli*, després de la missa pel Jubileu dels Adolescents, el Papa va expressar la seva preocupació pels bisbes, sacerdots, religiosos, catòlics i ortodoxos segrestats a Síria, i va demanar-ne el ràpid alliberament. També va recordar totes les persones segrestades al món. Així mateix, va fer referència als nous beats proclamats a Burgos el dissabte 23: el sacerdot Valentí Palencia i quatre companys seus assassinats durant la guerra civil: «Lloem el Senyor pels seus testimonis valents i per la seva intercessió supliquem alliberar el món de tota violència.»

Església en sortida

Gràcies, mare!

En el nostre calendari hi ha festes que tenen un sentit més comercial que no pas el d'homenatjar algú. Una d'aquestes és el Dia de la Mare. Sí, el primer diumenge de maig a casa nostra celebrem el Dia de la Mare.

Doncs bé, malgrat no voler caure en el consumisme, és cert que és bo i adient dedicar un dia especial a les persones que ens ho han donat tot, començant per la pròpia vida. Sense elles, les mares, cap de nosaltres no hauríem nascut i sense el seu acompanyament i estimació constant no seríem el que som avui. Poder agrair en un dia concret la seva entrega i disponibilitat és una oportunitat que cal aprofitar.

Aquests dies pensava en la importància que va tenir el «sí» de Maria a allò que Gabriel li proposava. No tenia cap lògica, era força increïble, però ella hi confià i es va posar al servei del que Déu li demanava possibilitant el naixement d'aquell infant. Després va estar amb Jesús a Natzaret, i amb Josep el van educar. De ben segur que van jugar amb ell, li van transmetre valors i també el

devien renyar algun cop, com a qualsevol casa. Amb els anys, ens diuen que Maria «ho guardava tot en el seu cor». Doncs com tantes i tantes mares que moltes vegades no entenen el que fan, pensen o viuen els seus fills, però els continuen donant suport i acompanyant. I moltes d'elles pregant des del cor.

Fins que un dia, en una festa diu als cambres: «Feu el que ell us digui.» Maria ha observat que hi ha una necessitat i sap que el seu fill ja està preparat per satisfer-la; llavors li cedeix el lloc per tal que ell actuï com cal. Maria està al peu de la creu, allà fins al final amb el dolor dins el cor i el cos, però al costat del seu fill. Com tantes i tantes mares pateixen avui per tantes i tantes situacions de dolor que el món provoca.

Agraïm a totes les mares que, com Maria, sembren, conreen, reguen... deixen créixer i acompanyen tantes vides des de la fe i amb l'esperança que l'amor transformarà el món.

Esther
Borrego
Linares

Un estudi desmunta els mites de la

Un professorat motivat, atent per formar-se i que implanta innovacions pedagògiques

Joan Piñol
Redacció

L'assignatura de Religió no serveix per a res, és una antigalla del passat, unes senyores beatífiques que fan catequesi en horari escolar, sense exàmens i tot plegat amb regust a tasca *amateur*. Són moltes de les frases populars alimentades per la rumorologia. Un estudi de l'editorial Edebé n'ha desmuntat moltes, per no dir totes. L'informe indaga el perfil dels professors de Religió catòlica, es fixa en com imparteixen les classes i quines són les seves metodologies docents. Un treball de gairebé 40 pàgines fet a partir de 672 entrevistes en profunditat realitzades a professors de Religió de tot l'Estat espanyol que imparteixen classe tant a l'escola pública com a la concertada catòlica. Si tenim en compte que, al curs 2015-2016, hi ha 3.076 professors de Religió a l'escola pública i uns 5.000 a la concertada la mostra és molt elevada (gairebé el 10% del total) i, a més, ha estat ponderada i reequilibrada per tal de ser encara més representativa. És el primer estudi d'aquestes magnituds elaborat per professionals de l'estadística que té per objectiu els docents de Religió.

Perfil dels docents

Els professors de Religió són majoritàriament dones laiques, que fa entre 6 i 20 anys que són docents de Religió. En general, no són ni gaire grans ni gaire joves. Tot i tenir majoritàriament molta experiència, un 42% té entre 31 i 45 anys. A més, a l'escola concertada un 85% dels professors de Religió imparteix altres matèries a l'escola, un percentatge que entre els docents de la pública baixa fins al 20%. Són persones amb molta formació. A Secundària, 7 de cada 10 professors de Religió tenen el grau en Teologia o en Ciències Religioses. A Primària, 9 de cada 10 tenen Magisteri.

En aquest sentit, un dels canvis històrics importants és el fet que ara hi ha molts pocs capellans i religiosos com a docents de Religió, amb prou feines un 13% segons l'enquesta. Antigament no hi havia tants laics com ho demostra el fet que, per exemple, dels dotze bisbes catalans en actiu, set han estat professors de Religió a l'escola mentre que un altre ha estat formador dels docents de Religió.

Un dels aspectes més rellevants de l'estudi és la motivació del professorat de Religió. El coordinador de l'estudi, el sociòleg Carlos Ruano, explica que el va sorprendre especialment la dada que un 74% se sent bon professional, satisfet amb la seva feina com a professor. «Hi ha molt optimisme i il·lusió entre els docents de Religió, molt més que els altres professors si es miren els estudis del professorat general», explica.

De fet, l'estudi posa de manifest una doble vessant gairebé contradictòria. Seguint la tònica general dels tòpics

Preguntats pel seu estat d'ànim actual, un 45% es defineix com a il·lusionat, contra un 15% de pessimistes

Només un 8% dels docents se senten plenament capacitats per abordar la disparitat de pràctica religiosa dels seus alumnes

Un 83% dels mestres de Religió afirma que ha introduït canvis metodològics en els últims tres anys

de la societat, els docents de Religió perceben que la seva feina és poc valorada (un 69% opina així). En canvi, afirmen amb contundència (un 81%) que els alumnes els valoren sobretot per la seva proximitat i pel bon ambient a classe. Un 60% destaca que els alumnes no fan distincions entre els professors de Religió i la resta de mestres. Encara més, un 80% es mostra optimista amb el futur de la classe de Religió. Preguntats pel seu estat d'ànim actual, un 45% es defineix com a il·lusionat, contra un 15% de pessimistes.

Testimoni cristià

Sovint es posa en qüestió que els professors de Religió els triïn els bisbats (a la pública) o les congregacions (a la concertada) per assegurar-se que siguin persones amb una vivència intensa de la fe. En canvi, els professors consideren que aquest és un punt cabdal. A l'hora de dir quina és la qualitat més necessària per ser mestre de Religió un 47% considera que és ser creient. Pràcticament tots (un 86%) considera que donar testimoni de vida cristiana és molt important i

que cal ser fidel a l'Església catòlica (un 84%). Per això, entre diverses opcions, un 40% considera molt important ser coherents entre el que expliquen a l'aula i allò que viuen en la seva vida personal. Dos de cada tres mestres de la concertada consideren que la classe de Religió ha d'estar unida al departament de pastoral de l'escola.

No és estrany que en la nostra societat líquida els professors de Religió posin l'accent en la transmissió experiencial més que no pas en els continguts teòrics. L'estudi cita una frase que alguns professors han escrit a l'enquesta: «Caps ben moblats més que no pas plens.» Aquests docents posen molt d'èmfasi en la formació integral dels alumnes, basada en coneixements però també en valors i experiències. El mestre de Religió, més que un docent normal, és un testimoni i un transmissor de valors.

Els professors veuen cada cop més que cal motivar l'alumne, empatitzar-hi a través de noves metodologies docents i del testimoni personal. Segons l'estudi, la majoria dels mestres de Religió afirmen que els seus alumnes majo-

classe de Religió

Primers innovadors

«El professorat de Religió és actiu i curiós, és un dels col·lectius docents amb menys por del canvi i tenen menys manies a l'hora de provar nous mètodes», resumeix el coordinador de l'estudi. Només un 4% dels professors enquestats diu que imparteix les típiques classes magistrals només amb mitjans convencionals. Altres s'inclinen per metodologies actives (32%) o per l'ús de les noves tecnologies (27%) o bé amb estils d'aprenentatge adaptats a l'alumnat (20%). L'enfocament és més vivencial, amb més treball emocional i de valors. Això impulsa la innovació: un 83% dels mestres de Religió afirma que ha introduït canvis metodològics en els últims tres anys. Pel que fa a les tècniques digitals, hi ha una implantació generalitzada, ja sigui de vídeos, d'activitats interactives, àudios, blogs o projeccions.

Els canvis pedagògics desvetllen un problema en relació amb l'equiparació de la classe de Religió amb les altres matèries. Mentre que la renovació metodològica impulsa l'equiparació hi ha encara dubtes. «El problema amb les innovacions és com s'ha d'avaluar l'alumne, és un tema no resolt i a l'estudi es percep clarament que el debat segueix obert entre el professorat», conclou Ruano. De fet, a la pregunta de si consideren que cal avaluar la matèria de Religió de manera diferent de com s'avaluen la resta hi ha una divisió total: un 50% opina que sí i un 50% que no.

L'estudi demostra que, contra els mites, la classe de Religió és un espai de pedagogia innovadora, amb un professorat motivat conscient que ha de transmetre un testimoni de fe i de vida que ha d'encarar primer ell mateix. La proposta educativa de la classe de Religió catòlica està adaptada als alumnes i a les seves necessitats presents. Tot i destacar la normalitat d'aquesta assignatura i reivindicar la igualtat de condicions amb la resta de matèries, els mestres són conscients que a la seva classe s'hi transmet quelcom més que un coneixement teòric.

PERFIL PROFESSORS DE RELIGIÓ

70% DONES

53% Entre 6 i 20 anys d'experiència

87% LAICS

SECUNDÀRIA:

31% Graduats en Ciències Religioses

43% Llicenciats en Teologia

PRIMÀRIA:

88% Graduats en Magisteri

43% Llicenciats en Teologia

FE I DOCÈNCIA

El més important per ser professor de Religió és...

Ser creient: 47%

Tenir vocació docent: 44%

El professor ha de donar testimoni de vida cristiana... 86%

El professor ha de ser fidel a l'Església... 84%

Font: Estudi «Tendències de l'ensenyament de la Religió», elaborat pel Departament d'Investigació de Mercat de l'editorial Edebé

ritàriament no són practicants. Sobre 100, se'ls demanava que repartissin els seus alumnes segons la pràctica religiosa. Els professors consideren que un 17% dels seus alumnes són

catòlics practicants contra un 66% de no practicants. De fet, indiquen que també tenen alumnes ateu, d'altres religions i indiferents. No és estrany, doncs, que la preocupació principal

dels professors de Religió sigui com gestionar la diversitat religiosa. Només un 8% dels docents se senten plenament capacitats per abordar la disparitat de pràctica religiosa dels seus alumnes.

Abecedari lul·lià

INTENCIÓ

La doctrina de la doble intenció ha estat considerada una de les peces més importants de l'edifici intel·lectual que bastí Ramon Llull. La intenció és l'objectiu pel qual existeixen les coses o pel qual els homes realitzen una determinada acció. El beat donà tanta importància a aquest concepte que va arribar a dedicar-li un tractat sencer, el *Llibre d'intenció* (ca. 1276), estudiat i editat recentment per la lul·lista mallorquina Maribel Ripoll. Al capítol 45 del *Llibre de contemplació* (1273-1274), però, Llull ja deia que, tal com Déu havia creat dos mons —el nostre,

caduc; i l'altre, etern—, també havia donat a l'home dues intencions, la primera i la segona. Segons Llull, la primera intenció és, ras i curt, estimar, honrar, servir Déu i conèixer la seva bondat i la seva noblesa. En canvi, la segona intenció té a veure amb la possessió dels béns necessaris per poder complir la primera intenció. El sentit de la distinció és expressat d'una manera molt sintètica als *Mil proverbis* (1302): «Orienta la primera intenció a Déu i la segona a totes les altres coses.» Per tant, la primera intenció és la causa final de la vida de l'home, mentre que la segona

correspon als mitjans necessaris per assolir aquest fi.

Ai las! El problema, és clar, és que l'home, a qui Déu també ha donat el lliure albir, sovint inverteix l'ordre natural de la creació. Aquest és, ni més ni menys, l'origen del pecat i del mal, que implica la introducció en el món d'un desordre no volgut per Déu: «Tots els pecats i tots els mals que l'home fa en aquest món, tots provenen dels homes que són desordenats en les seves intencions.» En el mateix *Llibre de contemplació* Llull es lamenta amargament del seu passat pecador: «Però, ¿què serà

del vostre servidor, Senyor, que ha estat tan desordenat que la primera intenció ha posat en les coses vils i en les mesquines, i la segona intenció ha posat en vós? Car jo, Senyor, vaig posar la primera intenció en servir-me a mi mateix, i la segona intenció en servir-vos a vós.» Per no tornar a caure en el mateix error, Llull demana a Déu que «així com vós impediu a la mar de pujar sobre els munts i les planes de la terra, impediu que jo m'estimi a mi mateix per la primera intenció i forceu-me, Senyor, a estimar-vos amb la primera intenció».

Francesc Tous Prieto

Membre del Centre de Documentació Ramon Llull de la Universitat de Barcelona

Objectiu: eradicar la pobresa energètica

La pobresa energètica és una de les problemàtiques socials que més ha crescut els últims temps. Any rere any creix el nombre de famílies que no poden pagar els rebuts de la llum, el gas o l'aigua; o aquelles que tenen problemes seriosos per mantenir casa seva a una temperatura adequada.

Els efectes de la pobresa energètica en la salut i en la qualitat de vida són inqüestionables, amb una especial incidència entre els nens, la gent gran i les persones amb malalties cròniques. Per pal·liar aquesta situació, la Diputació de Barcelona augmentarà aquest mandat les actuacions per fer-hi front, amb diverses accions de suport als municipis que suposen un pla integral, innovador i transversal.

En paraules de la presidenta de la Corporació, Mercè Conesa, el «suport a les necessitats dels ajuntaments en matèria social, com els plans d'urgència social o el combat contra la pobresa energètica, són una de les prioritats del mandat. Hi aboquem tots els nostres esforços, rasant d'on s'hagi de rascar».

Radiografia de la situació

Des del mes de juliol, l'àrea d'Atenció a les Persones de la Diputació està elaborant un estudi que ha de servir per tenir una diagnosi exacta i fiable del problema. Inclou enquestes a tots els municipis de la demarcació, a més d'una anàlisi d'experiències locals i internacionals que ja funcionen i d'entrevistes amb experts i responsables en la matèria de diverses entitats. L'estudi es completarà amb un recull de bones pràctiques en contra de la pobresa energètica des del món local, una eina per potenciar la prevenció especialment adreçada a les famílies en risc.

Al marge de l'avaluació teòrica, la Corporació treballa la diagnosi sobre el terreny. Des del mes de novembre s'estan duent a terme dues proves pilot—al **Consell Comarcal d'Osona** i a **Vilanova i la Geltrú**— amb intervencions directes en 40 habitatges en situació de pobresa energètica. En aquestes llars s'hi està fent una auditoria energètica i s'hi estan instal·lant de forma totalment gratuïta elements de baix cost energètic, com poden ser bombetes de baix consum, regletes amb interruptor, sota-portes o temporitzadors.

La intenció és ampliar les intervencions a tot el territori atesos els bons resultats del programa, que els últims mesos també s'han implantat a Sabadell, Rubí, Cornellà de Llobregat i Vic.

Actuació conjunta

A partir de l'any que ve, i d'acord amb els resultats d'aquestes dues proves pilot, tots els governs locals de Barcelona tindran a la seva disposició una nova eina de suport en la lluita contra la pobresa energètica. Seran auditories i intervencions als habitatges que pateixin aquesta mena de pobresa. Les faran, conjuntament, tres àmbits de la Diputació: Benestar Social, Habitatge i Medi Ambient.

El principal objectiu serà la millora de l'eficiència, i també, la reducció de les despeses en electricitat, aigua i gas dels habitatges en situació de risc. Uns habitatges que hauran identificat prèviament els serveis socials municipals. La primera fase d'aquest nou pla preveu intervencions a **1.600 llars**.

Suport tècnic

A banda de la intervenció directa i de la diagnosi real de la situació a la demarcació de Barcelona, la Diputació renova el seu compromís amb els ajuntaments i els consells comarcals oferint-los suport tècnic per implementar, als municipis de menys de 20.000 habitants, la llei catalana de mesures urgents en contra de la pobresa energètica.

Aquesta llei, en vigor des del mes d'agost, estableix entre d'altres que abans d'un tall de subministrament cal un informe dels serveis socials municipals. Això fa preveure, entre d'altres punts de la llei, un augment significatiu de la tasca dels equips professionals, que la Diputació està estudiant pal·liar amb noves línies d'ajuts econòmics.

El principal objectiu serà la reducció de les despeses en electricitat, aigua i gas dels habitatges en situació de risc. / iStock

Accions de continuïtat

La Diputació de Barcelona continuarà donant suport econòmic als municipis perquè puguin fer les aportacions necessàries a les persones amb deutes amb les companyies subministradores. També per facilitar una intervenció ràpida en situacions de pobresa energètica, a través dels programes de prestacions econòmiques de caràcter social. També seguirà amb el suport formatiu als serveis socials municipals. Aquest any, més de 300 professionals han rebut formació sobre com abordar i gestionar la pobresa energètica, a través dels tallers que la Diputació ofereix en conveni amb l'Institut Català de l'Energia. La previsió és formar-ne 300 més l'any 2016.

Terrassa

Consagrats a l'amor i la fidelitat

La catedral de Terrassa acull una ordenació presbiteral i tres de diaconals

Eduard Brufau

Terrassa / Fotos: Agustí Codinach

El quart diumenge de Pasqua, o del Bon Pastor, l'Església catòlica celebra la Jornada Mundial de Pregària per les Vocacions. Aquest dia es prega perquè tots els cristians vagin prenent consciència, a través del tracte proper amb Crist, de la vocació a què són cridats personalment dins de l'Església. Durant aquesta jornada, en les pregàries es tenen molt presents les vocacions religioses i especialment les sacerdotals; calen preveres que, a imatge del Crist bon Pastor que pastura les ovelles que té encomanades, es consagrin a aquest servei de l'Església sense deixar de ser mai ovelles de Crist.

Transparentar Jesucrist

Enguany el diumenge del Bon Pastor, el 17 d'abril passat, la catedral del Sant Esperit de Terrassa es va omplir fins dalt no només per pregar per les vocacions, sinó per celebrar la concreció de quatre vocacions sacerdotals: Mn. Carles Milà va rebre l'orde del presbiterat, mentre que Rubén García, Eduard Martínez i Eduardo Pire van ser ordenats de diaques. A tots quatre Déu els va tocar el cor fa temps i ells li han respost amb el seu sí després d'uns anys d'estudi i familiaritat amb Crist al Seminari. Mons. Josep Àngel Saiz Meneses, bisbe de Terrassa, va presidir la solemne cerimònia de dues hores, que va ser concelebrada per Mons. Salvador Cristau, bisbe auxiliar, i per nombrosos preveres. Durant l'homilia el prelat egarenc va parlar del tracte íntim que el cristià ha de tenir amb Jesucrist per tal de conèixer-lo i estimar-lo: «No es tracta d'un coneixement superficial i extern, ni tan sols d'un coneixement intel·lectual; es tracta d'una relació personal profunda, un coneixement integral, del cor, que acaba transformant-se en amiat, perquè aquesta és la conseqüència lògica de la relació de qui estima i de qui és estimat.»

L'evangeli del dia, Jn 10,27-30, que tota l'assemblea va escoltar amb atenció, deia «allò que el Pare m'ha donat val més que tot, i ningú no ho podrà arrencar de les mans del Pare» i «Jo i el Pare som u». El bisbe de Terrassa va comentar aquests passatges adreçant-se especialment als quatre ordenands: «Amb aquestes paraules Jesús està dient que és Déu Pare qui li ha encomanat la cura de les seves ovelles. Tot és fruit de l'amor de Déu Pare lliurat al seu Fill Jesucrist. Jesús compleix la missió que li ha encomanat el seu Pare, que és la cura de les seves ovelles, amb una fidelitat que no permetrà que ningú les arrabassi de la seva mà, amb un amor que el porta a donar la vida per elles, en comunió amb el Pare perquè «Jo i el Pare som u».

Mn. Carles M. Milà rebent la patena i el calze de mans del bisbe.

Mons. Josep Àngel Saiz va deixar clar que l'Església egarenc té ben presents tots aquells fills seus que es preparen per ser sacerdots i va afirmar que en la recent peregrinació diocesana a Terra Santa «vam pregar per la diòcesi, per les vocacions i tota l'Església, i us vam encomanar especialment a vosaltres: Carles, Rubén, Eduard i Eduardo, perquè arribeu a ser sants

MONS. SAIZ «Que sigueu transparència de Crist, que no va venir a ser servit, sinó a servir i a donar la vida»

la Sagrada Família, Sant Pau i Sant Llorenç de Terrassa; Mn. Rubén García, com a adscrit a Sant Roc i a la Mare de Déu dels Dolors de Sabadell; Mn. Eduard Martínez, com a adscrit a Sant Pere d'Octavià de Sant Cugat del Vallès, i Mn. Eduardo Pire, com a adscrit a les parròquies de la Mare de Déu del Roser de Cerdanyola del Vallès i de la Santa Creu de Bellaterra.

Els quatre ordenats amb els prelats egarencs.

sacerdots». Finalment el prelat va exhortar els ordenands a ser veritables imatges de Crist: «Vosaltres també sou cridats pel vostre nom a viure com a amics de Jesús i a compartir la seva missió de ser missatgers de misericòrdia en un món tan necessitat d'amor i d'esperança. Que sigueu transparència de Crist Bon Pastor, que no va venir a ser servit, sinó a servir i a donar la vida per la salvació de tots.»

La cerimònia d'ordenació va tenir moments especialment intensos per als ordenands i els seus familiars, com ara la imposició de mans per part del bisbe, el bes de pau dels companys de presbiterat o la invocació dels sants i santes de Déu mitjançant les lletanies. Acabada la cerimònia, la nombrosa assemblea reunida a la catedral del Sant Esperit es va aplegar a l'atri del temple per felicitar el prevere i els tres diaques.

Mn. Carles M. Milà exercirà a partir d'ara de vicari a les parròquies de

Equador

Càritas llança un pla d'emergència per a les víctimes del terratrèmol

Des d'Espanya s'hi envia una ajuda inicial de 100.000 euros

Càritas Ecuador

Agències
Redacció

La xarxa de Càritas ha activat el protocol de resposta a emergències per enviar ajuda humanitària urgent als milers de damnificats pel terratrèmol que va assolir part de la zona costanera de l'Equador el dissabte 16 d'abril.

Segons Càritas Equador, les prioritats són assegurar les condicions d'higiene i els sistemes de sanejament. El president de Càritas Equador, Mons. Walter Heras, ha elogiat «la reacció d'unió i solidaritat del poble equatorià en aquests moments de dolor profund i dol. (...) Ens anima que totes les nostres organitzacions germanes s'afegeixin als esforços que fem per auxiliar totes aquestes persones que han perdut els negocis i casa seva, que ho han perdut tot. I Càritas pot ajudar a omplir aquest buit que el terratrèmol ha causat».

Com a aportació inicial, Càritas espanyola ha posat a disposició de Càritas

No només Càritas s'ha abocat en aquesta tragèdia, altres entitats també sumen esforços per ajudar

Equador una partida de 100.000 euros procedents dels fons d'emergència. Així mateix, ha obert una campanya de solidaritat amb els afectats amb el lema «Càritas amb l'Equador» (tel. 900 339 999, www.caritas.es).

No només Càritas s'ha abocat en aquesta tragèdia, altres entitats també sumen esforços per ajudar. És el cas de Mans Unides, que actualment té quinze projectes de desenvolupament a l'Equador i un conveni amb la coope-

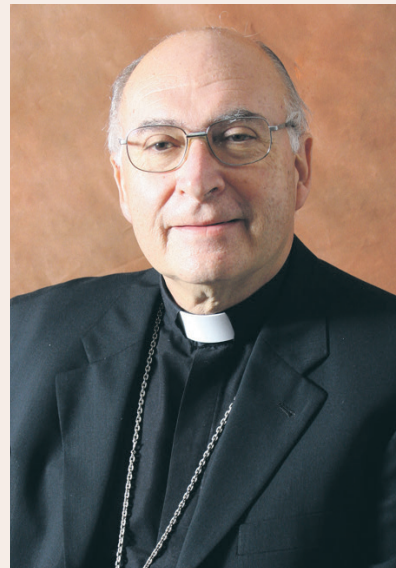
ració espanyola. El 20% dels projectes de Mans Unides a l'Equador són a la zona afectada pel terratrèmol («Emergència Equador» ES31 0049 1892 6322 10525246).

Oxfam respon al terratrèmol amb un equip d'acció humanitària al país i amb un enviament de 2.000 quilos de material per mantenir la higiene i assegurar la potabilització de l'aigua («La Caixa» ES42 2100 0765 81 0200128803).

Per la seva part, els salesians a l'Equador han organitzat un comitè d'emergència per organitzar l'ajuda i canalitzar les donacions. El terratrèmol també va causar danys greus a les obres salesianes de Manta i Esmeraldas. «Ara atenem més 7.000 famílies. Ens calen fons per comprar queviures i medicaments; la desesperació de la població és molt gran i el desconsol per la pèrdua d'éssers estimats no para. Més endavant, hauré de reconstruir els danys materials, però ara, el primer, és l'atenció a les persones», explica el P. Maffeo Panteghino, ecònom inspeccional de l'Equador. Amb el lema «No ho podem resoldre tot, però podem ajudar en alguna cosa, sobretot en l'àrea d'influència salesiana», totes les obres salesianes del país s'han posat en marxa per recollir ajuda d'emergència i coordinar el voluntariat (www.misionessalesianas.org).

També Juan Ciudad ONGD, l'organització de cooperació internacional de l'Orde Hospitalari de Sant Joan de Déu a Espanya, recapta fons per enviar a l'Alberg San Juan de Dios de Quito, que s'ha convertit en un centre de recollida i distribució d'ajuda d'emergència, en coordinació amb el Ministeri d'Inclusió econòmica i social de l'Equador. Aquest alberg ha enviat dos camions amb queviures, aigua potable, béns i roba a la ciutat de Pedernales, una de les més afectades («Ajuda Equador» ES63 0049 6096 42 2510137261).

MONS. JULIO PARRILLA, BISBE DE RIOBAMBA (EQUADOR) I MEMBRE DE LA COMISSIÓ EPISCOPAL DE PASTORAL SOCIAL-CÀRITAS

«Tot el bé que pugueu fer, feu-lo!»

Ignasi Miranda

Com viu l'Església aquesta situació?

Estem molt commocionats per la desgràcia que ha tingut lloc a la costa. L'Església a l'Equador té una qualitat fantàstica, que és acompanyar el poble. En aquests moments, el nostre poble pateix molt i l'Església intenta acompanyar-lo i solidaritzar-s'hi no només amb la pregària, sinó també amb tota una bateria d'iniciatives per poder pal·liar tantes necessitats. Són més de 100.000 les persones que han de ser ajudades, que han perdut casa seva, el seu negoci, etc. La destrucció ha estat molt gran i són moments de solidaritat. Des de Càritas i des de les diòcesis realitzem iniciatives, col·lectes, maratons, recollida de queviures, roba, aigua... i ens afegim a les iniciatives de la societat civil, de la governació i dels diferents ministeris.

De quina manera hi podem ajudar?

La millor manera d'ajudar és a través de Càritas espanyola, que ens ha donat tota la col·laboració.

Quan costarà recompondre el país?

El problema és que primer estàvem amb l'emergència del volcà Cotopaxi, després van arribar les inundacions i ara passa això en un moment en què per la baixada del preu del petroli i la recessió econòmica, el país està en una crisi econòmica molt forta. Per al govern, fer front a tot aquest desastre serà una cosa molt dura. Precisament es fa més necessària l'ajuda de tothom. Passat aquest primer moment i la «febre» emocional, quedaran moltes famílies amb grans necessitats. La millor ajuda és l'econòmica. Tot el bé que pugueu fer, feu-lo!

RUTA FRANCISCANA amb els franciscans

VISITANT: Roma, Fontecolombo, Greccio, Spoleto, Assís, Laverna, Gubbio, Siena, Florència, Pàdua, Venècia, Milà

- ✓ Vol regular
- ✓ Residències religioses
- ✓ Pensió completa

Dates: del 28 de juliol al 7 d'agost

INFORMACIÓ I INSCRIPCIÓ:

Delegació de Terra Santa, c/ Santaló, 80 - 08021 Barcelona
Tel. 932 022 757 - 932 092 090 i Fax: 932 022 757

Madrid

Els bisbes espanyols, preocupats davant de la paràlisi política

Gil Tamayo: «No podem estar indefinidament en un estat de provisionalitat»

El secretari general i portaveu de la CEE, Gil Tamayo.

Rosa María Jané Chueca
Madrid

Del 18 al 22 d'abril es va celebrar la 107a Assemblea Plenària de la Conferència Episcopal Espanyola (CEE). Com és habitual, el secretari general de la CEE i portaveu, José M. Gil Tamayo, compareixia davant dels mitjans de comunicació després de l'assemblea.

L'actualitat política va dur Gil Tamayo a revelar que els bisbes han mostrat la seva preocupació per la situació actual, especialment davant del clima de falta d'entesa: «Què ens està passant, que no sabem unir ni buscar ponts, el bé comú, renunciar a interessos partidistes pel bé de tothom, excloure radicalitzacions, buscar la concòrdia... posar-se en aquell punt de servei públic que exigeix una concordança en les coses essencials, que és el bé comú del nostre poble, els seus problemes reals.»

Per al secretari general de l'episcopat, «hi ha valors profunds en el nostre poble que fan que, en situacions difícils, la nostra pau social i la concòrdia romanguin en la societat civil. Però no podem estar indefinidament en un estat de provisionalitat. Hem de recuperar els valors ètics, de sentit del bé comú i espais de diàleg i de concòrdia a tots els nivells: des del familiar fins a la política de govern».

D'altra banda, va comentar que «m'agradaria que els líders polítics dels principals partits es comunicessin amb més de 140 caràcters, perquè darrere tenen molts milions de votants. Els qui lideren la vida social s'haurien de comunicar d'una manera més àmplia i eficaç».

En el seu diàleg amb la premsa, el secretari general de la CEE va reflexionar sobre l'actitud d'Europa davant dels refugiats i va recordar el missatge de Francesc a Lesbos: «El Papa fa una crida a Europa. Tenim un dèficit profund d'humanisme, un humanisme que té arrels judeocris-

tianes. Europa no pot perdre la seva condició de defensora dels drets humans, ha de tenir una capacitat especial per acollir qui pateix i fuig buscant la defensa de la seva vida i la de la seva família.» En aquest sentit, va subratllar que l'acollida «no pot ser limitada, ni edulcorada», tot i que reconeixia que «ha de ser ordenada i amb unes garanties, però l'exclusió i el tancament no pot ser només un episodi de dos minuts de telenotícies. No es pot passar de llarg davant del samarità ferit, que té el rostre de tots els refugiats». I va tornar a posar de relleu que Càritas està disposada a oferir tot l'ajut necessari.

L'exhortació postsinodal *Amoris laetitia* va ser una de les qüestions que li van plantejar els periodistes. El portaveu de la CEE va assenyalar que els bisbes «agraeixen al Papa aquesta exhortació i veuen que és un impuls per a la pastoral familiar i la pastoral matrimonial. Els bisbes insisteixen, com el Papa, en una preparació i una formació més bones per al matrimoni». Segons Gil Tamayo, «s'ha de treballar per ajudar les famílies, ensenyar la

grandesa del matrimoni cristià i acompanyar les famílies. L'exhortació és per viure-la, és la guia i el camí».

Sobre l'assignatura de Religió, el secretari general de la CEE va subratllar que «insistim a animar els pares perquè exigeixin aquest dret a escollir aquesta assignatura i que recull la nostra Constitució». Al mateix temps, va lamentar que «falta un gran pacte d'Estat per una educació de qualitat, completa i integral sense fer-ne un camp de batalla ideològic. Falta un esperit de concordança i de bé comú».

50è aniversari CEE

Els bisbes van aprovar un missatge amb motiu del 50è aniversari de la CEE titulat *Al servei de l'Església i del nostre poble*. Gil Tamayo va posar en relleu el paper que aquesta institució «ha tingut en la transició política espanyola acompanyant el nostre poble, un poble que ha canviat. A aquest canvi, a aquesta consolidació de les llibertats, dels drets, hi ha contribuït enormement la CEE sota el guiatge i l'impuls del Concili Vaticà II».

Igualment, va reconèixer que els bisbes confessen i demanen perdó «per les vegades que no hem estat a l'altura de les exigències evangèliques que, com a pastors de l'Església, s'esperava de nosaltres». Segons el portaveu episcopal, els prelats destaquen que la CEE «està al servei de l'evangelització, que posa l'Església en estat de missió, una evangelització humanitzadora que animi en l'esperança. Amb una atenció especial als més desfavorits. L'Església vol ser així, no reclama privilegis però tampoc no pot ser postergada ni marginada en el paper que té, que en llibertat religiosa, ha de viure en el nostre poble». El secretari general també va anunciar que es crearà una comissió per revisar el paper de la CEE: «Es tracta de revisar-nos, de donar gràcies i de servir millor.»

En l'Assemblea Plenària es va dialogar sobre la posada en marxa d'un nou Pla Pastoral de la CEE i

que planteja com a objectiu, per a aquest any 2016, *L'Església, anunciadora i ferment del regne de Déu*. En aquest primer any de pla pastoral, i en el marc del 50è aniversari, es proposen una sèrie d'accions per reconèixer «el que s'està fent i posar els òrgans de la Conferència Episcopal en estat de revisió, conversió i missió».

La CEE va anunciar també que destinarà una ajuda extraordinària de 300.000 euros per a la campanya *Amb el Papa per Ucraïna*.

La solució fàcil i econòmica per pujar i baixar escales

Cadires Salvaescales

Empresa catalana especialitzada en tot tipus de cadires salvaescales.

- Còmode i segur
- Per a tot tipus d'escales
- Instal·lació ràpida i sense obres
- Facilitats de pagament

Impulsa Salvaescales

Servei tècnic per a tota Catalunya

TRUQUI'NS ARA
902 050 250
www.impulsa.cat
Tel. 934 224 171

Des del monestir

La bona convivència

La convivència, diríem, és l'acció òptima de viure bé. Romandre i viure junts uns i altres, així poder conversar per ajudar-se a créixer humanament i espiritualment. És aconsellable posar a disposició les bones actituds, tan necessàries per a la coordinació i el benestar comú. En general, cada dia anem més a la nostra i ens pensem que tenim la raó. Cal un treball personal i comunitari d'unir forces, per ajudar-se a aconseguir l'objectiu del bon viure. Déu creador de tot el que existeix crea l'home, li diu «no està bé que estiguis sol, formaré qui et faci costat i t'ajudi» (Gn 2,15). És evident: les persones, mitjançant la comunicació, la relació amb els altres, cercant junts la sintonia en tot el que el bon Déu ens posa al nostre abast, podem viure serenament i amb joia, fins i

tot quan poden sorgir malentesos, punts de vista diferents, que puguin trencar l'harmonia habitual en les relacions i contactes. En aquestes circumstàncies, cal remuntar amb valentia amb el que ens proposa el salmista: «Cerca la pau, procura aconseguir-la. Tingues coratge!» El Senyor vol la unitat, preservant, la singularitat de cadascú. «Us dono un manament nou, que us estimeu els uns als altres tal com jo us he estimat» (Jn 13,34). Es formen grups per reflexionar com aconseguir viure amb els altres amb bon tracte. De comú acord han cercat el tema en el seu referent que és l'evangeli. El relat escollit: «Les noces de Canà.» Se situen a l'escena: entre els convidats hi ha Jesús, la seva mare Maria i els apòstols. Tot esclata en una gran joia. Quin ambient d'acurada acollida!

da! Gestos d'amistat i respecte! Converses reverents i amables! Mirades de serenor! Cants festius que expressen la joia dels nous esposos! De sobte se sent la veu de la tendresa, la mare que diu: «No tenen vi.» Arriba el gran miracle, l'aigua es torna vi, del bo, el millor del món, el vi de l'alegria i l'amor, de la força, l'esperança, la misericòrdia i la fidelitat. Aquestes reflexions han estat molt profitoses per a l'assemblea de l'esmentat grup, tots els participants han experimentat un impuls especial, un salt qualitatiu en el seu cor. Ara necessiten comunicar-ho als amics, família, treball, parròquia, a fi que arribi a tota la societat el missatge de gran riquesa, el de viure tots plegats en bona relació, d'acord amb la pràctica dels valors i ensenyances de l'evangeli.

M. Núria Illas
Priora del monestir de Vallldonzella

La sal de la terra

Presència del cristià al món

Les persones, per ser felices, requerim tenir cobertes les necessitats físiques (menjar, mitjans de vida, etc.), mentals (curiositat, coneixements intel·lectuals, etc.), emocionals (estimar i sentir-nos estimats) i espirituals (sentit a la vida, contribució i transcendència). Jesús ens proposa un camí de felicitat que les cobreix totes. Llegint i meditant els evangelis sense prejudicis de cap tipus podem enamorar-nos de Jesús, sentir-nos atrets per Ell mateix, pel seu missatge i vida, que podem prendre com a model. Ens vol sans —tenir cura del cos, cobertes les necessitats físiques—, amb la ment formada —necessitats mentals cobertes—, emocionalment estables i feliços es-

timant els altres i deixant-nos estimar —necessitats emocionals— i amb una vida plena de sentit i contribució a millorar el món especialment compromesos amb els més necessitats, trobant sentit als sacrificis fets per ajudar els altres, en la malaltia i en la mort, on no s'acaba tot, ans al contrari, on comença, amb la resurrecció, una nova vida en plenitud, gaudint de la presència plena de Déu Amor, l'Estimat. Així és com se'ns hauria de reconèixer als que ens diem cristians, seguidors i admiradors del Mestre i amic Jesús. No tant pel compliment de les obligacions litúrgiques o per mantenir la posició de privilegi here-

tada de l'Església al nostre país, que són coses molt secundàries o fins i tot anticristianes (només cal llegir el Nou Testament i constatar com vivien els primers cristians, seguidors de Jesús, que ens proposa les benaurances com a full de ruta), sinó estant compromesos amb els més necessitats. Així se'ns acostaran els no creients i les seves mofes i crítiques seran automàticament desqualificades per la gent honesta de bona voluntat que hi ha a la nostra societat i que nosaltres, com a seguidors de Jesús, els podem considerar com a tals encara que no ho explicitin, ja que fan el que Jesús ens demana; seguir un camí veritable de felicitat que condueix a la plenitud.

Joan Viñas
Membre numerari de la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya

Mirada al món

Prodigi del Sol a Tre Fontane

El 12 d'abril estava esmorçant al menjador de la meua comunitat de Roma i sentia parlar d'un prodigi que s'observa a Tre Fontane, un barri perifèric de la ciutat: el 12 d'abril és l'aniversari de la primera aparició de la Mare de Déu a Bruno Cornacchiola, el 1947. Aquest vident era aquell famós comunista que havia decidit matar el papa Pius XII i que amb aquella aparició es convertí. S'afirmava que aquest dia (només aquest dia i només a Tre Fontane) es contempla un fenomen singular: el Sol canvia de color i de forma, es mou, esdevé com una gran hostia eucarística sobre un fons vermell i es pot observar una llarga estona, més d'una hora, sense que els ulls s'ofusquin o sofreixin.

Jo no sabia res d'aquell fet aparentment extraordinari i vaig pensar que podria observar-lo aquell mateix vespre, essent l'únic dia de l'any que es veu. Era dimarts i, per sort, no tenia cap altre compromís. Em va animar a anar-hi el record de Bruno Cornacchiola, bon amic meu, de quan jo estudiava a Roma l'any 1968. Vaig demanar algunes informacions sobre el lloc i el temps en què es veu el prodigi i així, després de dinar, vaig anar amb metro fins a l'estació de Laurentina. Vint minuts a peu i em trobava ja al lloc de les aparici-

ons, ple de gent que esperava la celebració de la missa a l'aire lliure. Eren dos quarts de quatre de la tarda. Donat que jo havia ja celebrat la missa al matí, em vaig encaminar vers un extrem de les Tre Fontane. Portava un llibre per llegir. La gent estava en silenci esperant el començament de la missa. Assegut sobre un banc de maons, vaig començar a llegir i de tant en tant alçava els ulls vers el Sol per veure si hi havia cap novetat. Vers la fi de la missa vaig mirar per enèsima vegada el Sol. Tot com abans. Pensava ja de deixar el lloc amb una certa frustració per no haver observat cap prodigi. Passava no gaire lluny de l'altar una mica abans de la benedicció final de la missa. El diaca va invitar a pregar per les intencions del Sant Pare per rebre la indulgència plenària; em vaig aturar una mica per pregar amb la gent. Em vaig recolzar en una tanca i, quasi per inèrcia, vaig elevar un cop més els ulls vers el Sol. Llavors sí, vaig veure quelcom d'insòlit. El Sol no brillava ja com abans. Es podia veure sense cap problema. Vaig observar com un vel fosc que l'anava envoltant i que li treia la seva intensitat lluminosa i tot seguit aquella taca fosca que

canviava cap a un color rogenc, entre el rosa i el vermell. El Sol, enmig d'aquell mar color porpra, girava sobre ell mateix, envoltat per petits raigs daurats que es movien i feien la impressió que el Sol fos com una hostia eucarística. Va acabar la missa, però jo vaig quedar-me allí per observar aquell fenomen sense cap cansament ni problema per als ulls, almenys un quart d'hora. Eren dos quarts de sis del vespre, l'hora de l'aparició. Sentia com la gent, en veu baixa, comentava el mateix espectacle, referint-se al sol com una hostia blanca. El mateix que havia sentit al matí al menjador de la comunitat. No em cansava de mirar i d'observar aquell prodigi tan bonic. Vaig fer fotografies. Vaig regraciar de cor la Mare de Déu per aquell «miracle» del Sol que molts associen al prodigi de Fàtima del mes d'octubre del 1917 durant una de les aparicions, però aquí era tot molt més senzill i tranquil. Vaig tornar a casa, feliç, i hi vaig arribar a l'hora de vespres. Vaig donar gràcies al Senyor i a la Mare de Déu per aquella experiència que, no afegint res a la meua fe o devoció mariana, em va permetre d'experimentar amb tanta alegria un signe de la bondat i de la presència de Maria.

Joan Maria Vernet
Salesià

Punt de vista

Josep Oriol Pujol i Humet
Director general de la Fundació Pere Tarrés

Institucions d'Església i mitjans de comunicació

Trobar sentit a la vida a partir del missatge d'estimació de Jesús de Natzaret i d'una espiritualitat només s'interioritza a partir del testimoni familiar, de la comunitat, del do que és la fe. De forma directa poc hi tenen a veure ni els mitjans de comunicació ni l'entorn social. Amb tot, si l'entorn sociocultural hi està en contra, aquesta transmissió i vivència són objectivament difícils. En un context on la racionalitat és considerada el nivell més elevat de les capacitats humanes, si l'entorn social és hostil, evangelitzar és molt difícil. En les nostres societats occidentals, els mitjans de comunicació són el principal emissor per a una majoria de missatges, amables o bé hostils, sobre creences personals i tipus de comportaments que porten implícites valoracions socials. Els interessos econòmics i ideològics influeixen en els mitjans com també ho fan sobre les fonts d'informació. És en aquest entorn, acceptats aquests plantejaments, potser massa simples, que cal vetllar pels missatges que les institucions d'Església donem. Si, malauradament, cert pensament dominant és hostil, si qüestionar les organitzacions catòliques és la forma principal possible per posar de manifest una voluntat de canvi de *l'status quo*, cal estar especialment atents a no fer-hi el joc. L'omissió de responsabilitats de qualsevol institució eclesial o la

falta de coordinació d'aquestes seria una falta greu. No assumir amb diligència i professionalitat la relació ordenada amb els mitjans, coneixent-ne les regles és, avui, tan greu com no atendre correctament la missió per a la qual cada institució ha estat constituïda. Per poc que un es posi a pensar constatarà que, afegir llenya al foc, o no fer res per traslladar correctament una informació, és contribuir al clima massa advers en el qual, òbviament, no serà fàcil dignificar el missatge i l'espiritualitat cristians. Que n'és de fàcil exclamar-se de determinats

col·lectius i corrents de pensament mentre el confort en el qual estem instal·lats no ens autoexigeix treballar amb rigor. És fonamental evitar tractaments que puguin afavorir l'escàndol, o el plantejament racional de tesis hostils. La imprescindible relació amb els mitjans de comunicació ha de ser abordada de forma sistemàtica i amb professionalitat. Obviar-la o considerar-se per sobre del que puguin dir, o fins i tot sentir-se víctimes de determinats periodistes, suposa una clara omisió social així com també del testimoni que per convicció hem de donar.

Saber escoltar

Joan Guiteras i Vilanova
Degà del Capítol Catedral de Barcelona
secretaria@catedralbcn.org

La Bíblia no és una novel·la

En el col·loqui final d'una conferència sobre la Bíblia, un dels oients va expressar que la Bíblia, especialment l'Antic Testament, era difícil de llegir i d'entendre: «Tantes guerres en nom de Déu, tantes vileses dels personatges, tants indrets diversos... Aquesta lectura no m'aporta gran cosa.» El gran biblista Pierre Grelot accepta la dificultat i, en un dels seus llibres, escriu que la Bíblia no es llegeix com una novel·la. Aquest professor diu que «no n'hi ha prou de dir que exigeix, en el lector, una ànima religiosa, atenta a la veu interior de l'Esperit Sant». La Bíblia, per ser llegida, necessita alguns requisits. La interpretació la dona l'Església, que és mare i mestra. No es pot obrir el

llibre sagrat per qualsevol pàgina i intentar una lectura. Llavors, l'obra fàcilment pot caure de les mans. L'Església té molt interès a fer-nos assequible la Sagrada Escripura. Ens la llegeix en les diverses celebracions litúrgiques. Ha estat un enriquiment de la reforma litúrgica del Concili Vaticà II. Això no obstant, requereix alguns elements que ajudin a la comprensió d'un llibre que, en realitat, és una biblioteca de llibres diversos, nascuts a l'Orient i que els cristians mirem com a esbós i preparació al Nou Testament. Quan anàvem a l'escola i a la catequesi estudiàvem la Història Sagrada. Valdria la pena repassar-la, fixant-se en les dates i els personatges. El coneixement de la Història Sagrada o Història de la Salvació ens ajuda a col·locar els esdeveniments en el seu lloc concret. També recomano que, si és possible, se cerquin els textos de la missa en una Bíblia, especialment el de l'Antic Testament, per situar-lo i, per veure la seva relació amb l'Evangeli que es llegeix els diumenges. Llavors es comprèn com l'antigor és una figura dels fets i les paraules del Senyor Jesús.

A propòsit de...

P-J Ynaraja
Capellà del Montanyà
ynaraja@gmail.com

Joies

D'alguna manera, ja n'he parlat anteriorment. El concepte *joia* ens insinua de seguida dos conceptes: el preu i la bellesa. El preu està condicionat pel mercat. Fa temps em van ensenyar una moneda espanyola de plata antiga que tenia el valor facial d'una pesseta. La peça era falsificada, perquè era de platí. Va passar que, quan es va descobrir aquest metall, no se'l va valorar prou, per això, el platí va ser una imitació de la plata. Compareu-ne els preus avui.

El seu preu també està condicionat per l'abundància o l'escassetat en estat natural. Les àgates o malaquites, bastant abundants, són ben boniques però no arribaran mai a aquests preus tan alts. Aquesta profusió no permetrà la fixació mundial del preu, com passa amb l'or.

La joia és una cosa bonica. Bellesa exposada en una vitrina o que embelleix una persona. També pot estar incrustada en una ceràmica o guarnir un rostre humà. Saber complementar la bellesa humana amb un objecte bell és un ofici artístic. L'arracada de l'orella d'una joveneta, el penjoll que adorna la bellesa serena d'una dona madura, o l'agulla de corbata d'un catedràtic ancià són diferents.

Els animals desconeixen el preu de les coses, i tampoc no es delecten amb la bellesa. (En certs moments el mascle és capaç de cridar l'atenció de la femella mitjançant el desplegament de la vistosa cua de ventall, però només aconsegueix atraure'n la mirada i aconseguir la còpula satisfactòria.)

Tanta disquisició pretén servir perquè siguem conscients que valorar i admirar una joia és una actitud peculiarment humana.

L'origen més comú de les joies és el regne mineral. L'animal també. No oblideu el corall, l'ivori, la perla i el carei. L'aportació del regne vegetal és més modesta, unes quantes fustes s'anomenen precioses: l'eben i el sàndal.

L'ambre és un cas molt curiós. D'origen vegetal, resina de coníferes, animal, insectes inclosos, pateix un procés de fossilització i és un mineral semipreciós. Ja parlaré de l'esment que en fa la Bíblia.

Carme Munté

Pau i bé! Quin és el sentit d'aquesta salutació?

A l'Edat Mitjana, en temps de sant Francesc, hi havia una mena de trobador que anava cridant pels pobles «pau i bé». El franciscanisme va assumir aquesta expressió per a la seva espiritualitat i moviment cultural.

En rebre el Premi ICIP Constructores de Pau 2015, vostè va dir que «la pau és la gran utopia que ens interpel·la d'arrel i sedueix». Quins elements la fan possible?

Entenc la pau com un procés. No és estàtica, sinó que és un procés vital que s'identifica amb la mateixa vida que és creixença, moviment, creativitat, interrelació, harmonia. És d'alguna manera allò que presidex l'univers en el seu secret i en la seva intimitat. Aquelles voluntats, sensibilitats i moviments impulsius—espirituals, culturals— que insereixen en aquesta línia secreta de creixença són els constructors de pau. La pau no és tranquil·litat, sinó que és efervescència, moviment sempre en marxa vers aquesta utopia del secret del misteri, que evidentment per al creient és el principi que tot ho presideix, i per al no creient és aquest punt de referència vers el qual ens encaminem. En diem utopia de pau.

Per construir la pau cal estar en pau amb un mateix?

La pau és fonamentalment vida i testimoniatge. Quan assistia a les grans convencions sobre la pau, el que m'interessava no eren les elucubracions o especulacions d'uns i altres, sinó el seu interès a establir un punt de coincidència, una sintonia perfecta, en què tots es trobessin des del punt de vista de l'experiència humana, que, en definitiva, és una experiència relacional.

La pau es conrea primerament a la infància. És determinant? Vostè va viure en una família en pau?

Moltíssim. La meua primera pau és una pau familiar. Neix en una família d'una parella que s'estima, que va festejar durant deu anys, que tenia la il·lusió del primer fill. Tant la meua germana com jo vam néixer al setembre en un poble de pagès, és a dir, al temps de la verema. En aquella època, les abelles que volten pels coves de raïm van tan llamineres de most que no tenen ni esma de picar o de posar el fibló. Una vida endolcida, una vida realitzada, una vida equilibrada no té esma de fer mal.

El juny del 1939 ingressà a l'escola dels Caputxins de les Borges Blanques. Va descobrir un tarannà diferent d'Església?

L'any 1939 els Caputxins van obrir l'escola a les Borges a tothom, sense cap mena de discriminació. Al poble, evidentment, hi havia gent maltractada, ressentida, que mútuament s'odiava. Recordo el director de l'escola passejant pel claustre tot posant pau entre persones enfrontades. Els caputxins van tenir una actitud d'obertura, de diàleg, d'acceptació, de catalanitat que no es va perdre mai, i amb una religiositat que respirava fejecisme.

El seu pare, que mostrava sintonia amb l'anticlericalisme de l'època, no es va prendre gaire bé que vostè optés per la vida religiosa. Ho van viure amb pau a la seva família?

Sí. Els pares no eren iguals. El pare tenia una sensibilitat de treballador, de progrés, de drets humans, d'honestedat, valors rebuts de la il·lustració. La mare era, en canvi, una dona interioritzada, que pregava i per conseqüent tenia una sensibilitat que anava més a fons de l'experiència humana. S'avenien molt. Aquell ambient em va fer sensible a les exigències i a les sintonies que et porten a la pau. Això em va predisposar, en converses amb el meu amic Jaume Vallès, a la vida religiosa. El

Jaume, membre d'Acció Catòlica, tenia una il·lusió de vida familiar profunda. Jo m'hi sentia en sintonia però des d'un altre desig de més llibertat, de més volada. A l'escola dels Caputxins de les Borges ja havia rebut el missatge evangèlic. Sant Francesc d'Assís representava per a mi una mena d'atractiu, de punt de referència, d'il·luminació, que em va portar a sentir la crida a la vida franciscana. El pare no se n'adonava, però la mare, sí. Ella va entendre de seguida que em passava alguna cosa, ho devia comentar amb el pare i ell s'hi va revoltar. Va començar a buscar arguments en contra: no tenia 18 anys, era l'hereu, els amics l'avergonyrien... però mentrestant la mare em preparava l'equipatge. I quan va arribar el moment, el pare va reaccionar amb una línia de consens que demostrava la seva honestedat, rectitud i dignitat d'home. «El que vas a fer no m'agrada, però mai que rectifiquis, aquesta és casa teva.»

Vostè ha estat testimoni de la guerra civil, la postguerra i la Segona Guerra Mundial. Això marca una trajectòria?

Doncs sí. Recordo un dia de primers de gener del 1939, l'avi i jo havíem sortit als plans de l'Albi. Asseguts, vigilàvem les mules, i en aquell moment van comparèixer els bombarders alemanys *Stuka* vomitant sobre el poble la seva càrrega mortífera. «Avi, esteu trist?», li vaig preguntar. «Sí, Joan, això és el final, d'aquesta no sé si ens en sortirem.» Per tant, la guerra va ser un impacte emocional terrible. Al primer bombardeig al meu carrer va haver-hi 40 morts, en un poble de 5.000 habitants. I senties els xiscles, la polseguera, i la gent que deia: «Que acabi la guerra, no importa qui guanyi.» Per tant, sentia un refús instintiu a la guerra, perquè la guerra és un infern. No hi ha ni vencedors ni vençuts, tots som perdedors.

El papa Francesc parla avui d'una tercera guerra mundial en fascicles.

La Segona Guerra Mundial, com la primera, va ser de blocs enfrontats, mentre que actualment hi ha un fraccionament terrible. Hi ha guerra als països nous de l'Àfrica, al món àrab també s'hi viu una guerra interna, i cal sumar-hi les hostilitats entre les potències occidentals. No hem resolt el problema de la reconciliació, de la justícia i de la pau, no hi ha arbitratge internacional sobre els temes de conflicte.

Vostè va ser consiliari de Pax Christi, des del 1956, un moviment internacional nascut arran de la Segona Guerra Mundial per treballar la pau i la reconciliació.

Jo venia tocadet de la tensió antropològica entre cultura castellana i cultura catalana que havia viscut en pròpia pell a Salamanca, on vaig constatar que respecte de la catalanitat i de Catalunya hi havia una mala disposició evident. A l'etapa de Roma vaig descobrir un clima de recuperació democràtica, de llibertat, de diàleg i debat, d'una Església que esperava una renovació. L'any 1955 vaig arribar amb aquests antecedents a Barcelona. Em va venir a trobar Víctor Seix, un dels responsables de Pax Christi, un moviment laic catòlic internacional que en aquella època permetia una obertura. Entre les iniciatives que

EL CAPUTXÍ JOAN BOTAM HA REBUT
ICIP CONSTRUCTORS DE PAU 2015

«Una vida
endolcida
esma de fer

El pare Botam va rebre el Premi ICIP Constructores de Pau en un acte celebrat al Parlament de Catalunya el 12 d'abril.

«Pau i bé!», li diem al pare Joan Botam quan surt a rebre'ns a la seva cel·la dels Caputxins de Sarrià. Malgrat que està delicat de salut, no ha dubtat a concedir-nos aquesta entrevista amb motiu del premi Constructores de Pau 2015, concedit per l'Institut Català Internacional per la Pau. La salut és delicada, però la seva vitalitat i memòria prodigiosa es mantenen en bon estat de forma. Botam farà 90 anys el proper 21 de setembre, un temps que per als que són de pagès com ell, nascut a les Borges Blanques, remet a la verema i a la dolçor embafadora del raïm.

da
no té
mal»

Víctor Seix de Polemologia.

L'any 1967 Víctor Seix va morir a Frankfurt d'un accident de tramvia. Pax Christi va crear l'Institut Víctor Seix de Polemologia, amb l'objectiu d'estudiar l'arrel dels conflictes per tal d'anticipar-s'hi. Calia anar a les arrels des del punt de vista antropològic, històric, social i econòmic. De fet, quan vaig arribar al noviciat caputxí d'Arenys de Mar l'any 1945, aquesta idea germinal de la pau se'm va il·luminar com un do de Déu per a la humanitat i per a la història. Aquest do el vaig veure d'entrada des de sant Francesc com alguna cosa còsmica. En el càntic de sant Francesc («germà sol, germana lluna, germanes estrelles, germana mare terra, germans els que es reconcilien per amor») hi ha una visió d'univers creat del qual formem part. Així com podem parlar de pau còsmica, també podem fer-ho de pau històrica, de pau humana, de pau reconciliada, en definitiva, d'una pau sense adjectius.

Té sentit ser pacifista avui dia?

El moviment per la pau no ha mort, hi ha un moviment dispers, potser no gaire connectat ni organitzat, però hi ha ganes i insistència de pau. Quan des de Roma em mirava Catalunya en la perspectiva del retorn, vaig tenir la sort de comptar amb el mestratge del pare Miquel Batllori, que em va dirigir la tesi, *Arnau de Vilanova, moralista*, i amb el qual passava llarguíssimes estones de conversa. Em deia: «A Catalunya no s'introduirà mai la violència, perquè Catalunya és profundament contrària a la guerra.» Ha patit les guerres, mai no n'ha vençut cap i, per tant, està en el bon camí del refús instintiu a la violència. Després de presentar la tesi, un membre del tribunal em va dir: «Ara arribaràs a Catalunya, et faran provincial i tota aquesta recerca s'haurà acabat.»

I així va ser!

No me'n pendeixo. M'han elegit democràticament en cinc ocasions. No m'hi he pogut negar, perquè no pots posar-te d'esquena a la realitat de la vida, de la societat, de la teva fraternitat.

Quan a vostè li va tocar enfrontar-se al règim arran de la Caputxinada, tenia dubtes?

Ni dubtes ni certeses, no era un plantejament conceptual. En certs moments no tens temps de pensar. De tu ha de sortir una cosa de la teva dignitat, de la teva identitat, de la teva forma de ser.

Vostè és president del Centre Eumènic de Catalunya. Com les esglésies cristianes poden parlar de pau i reconciliació si prèviament no estan reconciliades?

El moviment eumènic va néixer l'any 1955 als Caputxins de Sarrià quan va comparèixer el pastor luterà suec Gunnar Rosendal. Amb ell vam incentivar les primeres relacions eumèniques, que no eren per motius creients, sinó per la defensa dels drets humans. Pax Christi treballava per la pau, però aquí a casa teníem problemes al nostre abast, ciutadans com els protestants que eren discriminats, perseguits, maltractats i ofesos. T'asseguro que les primeres vegades que vaig participar en un acte eumènic em tremolaven les cames. Era tan nou poder pregar amb un creient que tenia una altra adjectivació. Era tan impactant tenir consciència que estaves cometent un acte delictuós. Després va arribar el Concili Vaticà II i ens va aportar més profunditat eumènica. Si no responem a la pregària de Jesús que tots siguem u no serem capaços de ser creïbles.

El pas següent ja és amb les altres religions.

Després de la pregària d'Assís convocada l'any 1986 per Joan Pau II, el cardenal Narcís Jubany em va encomanar d'organitzar una pregària interreligiosa a la catedral de Barcelona. Ja em tens buscant jueus, budistes, musulmans, quàquers, adventistes... en vaig reunir disset.

Quin va ser el moment més complicat?

A mesura que els participants arribaven al Palau Episcopal, el cardenal Jubany es va adonar de la presència dels Hare Krishna. Va dir que si hi eren ells, ell no sortia. Li vaig dir: «Si traiem aquests, els trec tots.» Al final s'hi va avenir. Un altre moment delicat va ser a l'hora de disposar les disset denominacions al voltant del presbiteri de la catedral. El cardenal es volia cons-

Sant Francesc d'Assís representava una mena d'atractiu, de punt de referència, d'il·luminació

La guerra és un infern; no hi ha ni vencedors ni vençuts, tots som perdedors

En certs moments no tens temps de pensar. De tu ha de sortir una cosa de la teva dignitat, de la teva identitat, de la teva forma de ser

No pot ser que en nom de Déu es mati el germà, no hi ha cap motiu que ho justifiqui

tituir al mig. «Aquestes persones no són feligresos seus, vostè ha d'exercir d'amfitrió però no de president de la pregària», li vaig dir. Finalment també hi va accedir.

Coincidint amb els Jocs Olímpics va néixer el Centre Abraham. Els intents perquè mantingués la vocació eumènica i interreligiosa no van reeixir. Per què?

El Centre Abraham va ser molt ben construït, però amb pocs recursos. Aquí va haver-hi l'equivocació. L'alcalde Pasqual Maragall va cedir els terrenys a l'arquebisbat de Barcelona amb el compromís que, després dels Jocs Olímpics, el Centre Abraham esdevingués parròquia. Nosaltres, però, havíem preparat un projecte d'actuació, de presència i d'integració per tal de prosseguir amb l'experiència dels Jocs Olímpics i fer del Centre Abraham un referent de retrobament, d'interreligiositat i de multi-

culturalitat. Quan el cardenal Ricard M. Carles va ser nomenat arquebisbe de Barcelona s'hi va negar.

L'any 2004 es va celebrar el IV Parlament de les Religions a Barcelona, què va significar?

Convidat per l'Ajuntament de Barcelona, vaig participar l'any 1999 al III Parlament de les Religions del Món celebrat a Ciutat del Cap. Vam veure que era la gran oportunitat d'obrir Barcelona a la seva vocació mediterrània i universal de pau i bé. Per això, vaig enviar una carta al director executiu del Parlament, a Chicago, manifestant l'interès de la ciutat de Barcelona per acollir l'esdeveniment, sota el paraigua del Fòrum Universal de les Cultures 2004. Vam oferir l'experiència més reeixida del Fòrum, ja que va reunir més de 800 inscrits de tota procedència.

Per aconseguir la candidatura d'organitzar el IV Parlament de les Religions, vostè va apel·lar a les arrels històriques de Catalunya.

Des del punt de vista de la cultura i del pensament, la Catalunya medieval era una cultura de pau. El gran objectiu de Ramon Llull era la conversió del món perquè hi hagués pau; Arnau de Vilanova tenia la idea de la veritat de l'Evangeli, la concòrdia, la pau i la bondat; i Francesc Eiximenis treballava per la pau i la convivència a les ciutats.

Guarda relació amb el que m'ha comentat abans de la «tensió antropològica» entre castellans i catalans?

Crec que sí. Europa està configurada per pobles, i n'hi ha de més bel·licosos que altres. Crec que els castellans han nascut de la contesa, des d'Astúries fins al sud han viscut sempre en un clima de conquesta, de militarisme, de cavallerositat, de guerra. Això els dona un aire de poder, de superioritat.

I els almogàvers?

Eren unes forces assalariades a càrrec d'almiralls com Roger de Llúria i Roger de Flor, sicilians a les ordres dels reis de Catalunya i Aragó. Quan Roger de Flor, el seu líder, va ser assassinat a Adrianòpolis, es va desfermar la venjança catalana que, de fet, no era catalana sinó dels almogàvers. Van fer autèntiques barbaritats. L'any 1982 una cinquantena de catalans i catalanes vam visitar el monestir de Simonos Petra, al Mont Athos, amb esperit de reconciliació.

Així com les religions havien de ser constructores de pau, ara són instrumentalitzades al servei de la guerra.

Aquest és un dels drames i tergiversacions més malèfiques que es pot fer de l'experiència creient. No pot ser que en nom de Déu es mati el germà, no hi ha cap motiu que ho justifiqui. En aquest sentit, no pot ser que els líders religiosos es deixin ensarronar per interessos espurios.

Amb l'onada d'atemptats terroristes de tipus jihadista, com veu els propers anys?

Tot i que és terrorífic, no ho és tant com els bombarders *Stuka*, Hiroshima i Nagasaki, Auschwitz. L'experiència humana, en la seva potencialitat, segons l'orientació que prengui, dona aquestes sorpreses. Malgrat tot, la meua fe cristiana em fa ser optimista en el futur. Des d'aquesta potencialitat de fe, de positivitat i de predisposició, penso que és més el bé que hi ha que el mal. Per tant, no em deixo impressionar. Em fa mal, em dol, ho considero una estupidesa, però no m'aturo. Aquestes contradiccions i paradoxes em demostren que el món és viu i té possibilitats. Tot està per fer, tot és possible.

vam dur a terme, cal destacar les rutes de la pau que podien ser locals o internacionals. L'any 1960 vam organitzar la ruta de Montserrat, que recorregué tot Catalunya i en la qual vaig introduir el tema de la no-violència activa, dels moviments de resistència pacífica, d'objectivació de consciència, de la consciència moral, de l'ètica cristiana. Va venir després l'encíclica *Pacem in terris*, de Joan XXIII, i va ser un bàlsam.

Posteriorment es va crear l'Institut

Signes d'avui

Lluís Serra Llansana
llserrall@gmail.com

Llàtzer i l'home ric

La disjuntiva de Jesús és impactant: «No podeu servir alhora Déu i el diner» (Lc 16,13). La reacció no es fa esperar. El narrador escriu: «Els fari-seus, que eren amics dels diners, van sentir tot això i es reien de Jesús.» La paràbola de l'home ric i de Llàtzer confirma que qui riu l'últim, riu millor. La riquesa, traduïda en vestits de porpra i de lli i festes esplèndides, acaba, després de la mort, en la sepultura. Posteriorment, en un sofriment terrible entre flames. L'altre protagonista és Llàtzer, pobre, famolenc, esparracat, malalt. Quan mor, és conduït per àngels al costat d'Abraham. Es capgiren els papers. La paràbola de Jesús no és per riure. Només Lluc recull en el seu evangeli aquest text. No el trobem enlloc més. Lluc és un autor recurrent en temes d'economia. No perquè estigui obsessionat pels diners, sinó perquè darrere dels temes crematístics es camuflen molts altres conflictes. En els Fets dels Apòstols, on s'afirma que els primers cristians ho tenien tot en comú, es produeixen dos conflictes econòmics de gran abast: el repartiment desigual d'ajuda a les vídues segons la seva procedència i la mort d'Ananies i Safira quan enganyen en la declaració de béns. L'exaltació de l'individu es tradueix en una agressió a la comunitat. Els altres es converteixen en instruments al seu servei. L'acumulació es realitza a costa d'algun procediment injust. L'economia no és el més important, però la nostra relació amb ella mostra les nostres prioritats i valors. L'home ric, a diferència de Llàtzer, no té nom. La tradició parla d'Epuló, però el text lucà apunta a la despersonalització de la riquesa. Avui passa una cosa semblant. Les societats anònimes, els paradisos fiscals, les emprentes perdudes en entitats fantasma... indiquen la manca de nom. Operacions de camuflatge realitzades enginyosament. Suborns, extorsions, sobres amb diners... No se sap.

L'exaltació de l'individu es tradueix en una agressió a la comunitat

No surt a la superfície. El conte famós d'Alí Babà i els quaranta lladres opta per col·locar els tresors dels seus protagonistes a la cova. En alguns casos, els venç la vanitat, però en la majoria els rics prefereixen crear els seus espais propis, viure en una bombolla de comoditats, com en una sala VIP, però sostreure's a la vista dels altres. La seguretat és un valor i no l'hem de posar en risc, quan tanta gent ronda pel voltant. La condemna de l'home ric obeeix no tant per portar vestits de porpra i celebrar festes esplèndides, sinó per la ceguesa davant del pobre Llàtzer, per la indiferència davant de la misèria aliena, per la inconsciència del seu egoisme centrat en la satisfacció dels seus desitjos sense pensar gens en el proïsme. Amb aquest estil de vida, no hi ha lloc per a l'amor, per a la solidaritat, per apropar-se als pobres i compartir amb ells les pròpies riqueses. Aparència, ostentació, amor als diners que pugui satisfer tots els desitjos... La mort, però, no permet endur-se'n res perquè les butxaques estan trenca-des, foradades, incapaces de retenir les monedes d'or.

Finestra a la vida

Victòria Molins, s.t.j.
viquimolins70@gmail.com

Donar... o recuperar oportunitats

Donar oportunitats és una de les idees que sempre em ronden pel cap. Oportunitat per recuperar el que s'ha perdut, fins i tot quan es tracta de la pèrdua aparent de la dignitat —que mai no es perd pel fet de ser persona. Oportunitat de recuperar el temps que s'ha perdut a causa de les addiccions, recuperar allò que no es va poder tenir en la infantesa. Però, m'estimo més donar oportunitats a temps que fer-ho per a recuperar el temps perdut. Això és el que sempre penso davant dels infants que pateixen a causa de la pobresa, de les desavinences dels pares i, sobretot, a causa de les guerres i les polítiques que creen desigualtat. Quan la germana de la nostra comunitat va tornar del camp de refugiats d'Idomeni ens va

Val més donar oportunitats a temps que fer-ho per recuperar el temps perdut

dir que, malgrat que semblava que els nens estaven contents al camp, jugant tot el dia, mentre no els recollien per fer-los classe, aquests infants creixeran amb una ferida i uns records inesborrables. Això es manifesta en alguns moments per la necessitat que tenen d'expressar allò que viuen en dibuixos esfereïdors com el del nen de nou anys que dibuixava una pastera on la gran part dels navegants naufragava i, fins i tot algú era devorat per un gran peix... Què ha vist un nen d'aquesta edat per arribar a dibuixar això? Però, quan no puc fer res més que denunciar el comportament d'aquells que podrien evitar les grans tragèdies humanes, sempre prefereixo respondre amb petits gestos a favor dels desfavorits que m'envolten. Vaig indagar en la infantesa d'un jove de la presó que del seu passat només té records de dolor i solitud. Sense pares, amb una àvia que no tenia mitjans per mantenir-lo, va conèixer el patiment i la desolació que el va portar a ser un nen del carrer, fins que va fugir pel seu compte i va arribar a casa nostra. Gràcies al bon afer de la DGAIA (Direcció General d'Atenció a la Infància i Adolescència) he pogut recuperar alguna part de la seva història i fer el possible perquè ara pugui tenir o recuperar les oportunitats que la vida li va negar. Per accions tan petites i poc considerades com aquesta, que segur que molts ens dediquem a fer, agraeixo a la Generalitat la distinció que m'ha estat atorgada amb la Creu de Sant Jordi, per saber valorar quelcom més que grans afers que es poden comptar en les estadístiques, perquè amb la seva valoració estan manifestant que és la persona en si i en la seva promoció en el que creuen.

CatalunyaCristiana

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire, Joan Piñol

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Víctor Gay, GIRONA; Jordi Pérez Ansoategui, LLEIDA; Cristina Sánchez, MALLORCA; Júlia Ayala, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Víctor M. Cardona, TORTOSA; Patrícia Navas, URGELL; Xavier Bisbal, VIC; Javier Molina, EL CAIRE; Ana Alba, JERUSALEM

Col·laboradors d'aquesta setmana: Josep M. Alimbau, Pilarín Bayés, Ferran Blasi, Esther Borrego, Agustí Codinach, Joan Guiteras, Ricard Lobo, Joan A. Mateo, Ignasi Miranda, Victòria Molins, Glòria Monés, Francesc Nicolau, Joan Pallarès-Personat, Kosep O. Pujol, Quique, Ignasi Ricart, Josep Rius-Camps, Lluís Serra, Mercè Solé, Andreu Sotorra, Sebastià Taltavull, Francesc Tous, P-J Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat (Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Pàgina web: www.catalunyacristiana.cat
www.facebook.com/catalunyacristiana

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giralt (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 135 €
Gibraltar i Portugal: 135,01 €
Resta d'Europa: 213,25 €
Amèrica i Àfrica: 250,01 €
Àsia i Oceania: 325,05 €

El setmanari rep l'ajut del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya

Carta dominical

Els mil miralls

Es diu que fa temps, en un poblet llunyà, hi havia una casa abandonada. Un dia, buscant refugiar-se del sol, un gosset va aconseguir ficar-se pel forat d'una de les portes de la casa. El gosset va pujar lentament les velles escales de fusta i, al capdamunt, es va topar amb una porta semioberta; lentament, es va endinsar en l'habitació. Amb sorpresa, es va adonar que a l'habitació hi havia mil gossets més, observant-lo tan fixament com ell els observava a ells. El gosset va començar a moure la cua i aixecà les orelles a poc a poc. Els mil gossets van fer el mateix. Després va somriure i va bordar alegrement a un d'ells. El gosset es va quedar sorprès en veure que els mil gossets també li somreien i bordaven alegrement amb ell. Quan va sortir de l'habitació, el gosset es va quedar pensant: «Quin lloc tan agradable! Vindré sovint a visitar-lo!»

Un temps després, un altre gosset de carrer va entrar al mateix lloc, però, a diferència del primer, en veure els altres mil gossets es va sentir amenaçat, perquè li va semblar que el miraven de manera agressiva. Va començar a grunyar i, naturalment, va veure com els mil gossets li grunyien a ell.

Es posà a bordar-los ferotgement i els altres mil gossets també li van bordar. Quan el gosset va sortir d'allà va pensar: «Aquest és un lloc horrible! Mai

més tornaré a entrar-hi!»

A la porta de la casa hi havia un rètol vell que deia: «La casa dels mil miralls.»

Qui, en llegir aquest bella faula, no recorda aquella dita tan popular que diu: «Res és veritat ni és mentida, tot depèn del color del vidre amb què es mira», que els cristians hem de millorar amb la rectitud d'intenció? Dit d'una altra manera, si jo veiés les coses, les persones, i sobretot els esdeveniments, amb la mirada de Déu, amb la perspectiva de Déu, com canviaria tot!

Sant Joan de la Creu, un dels místics i poetes més emblemàtics de la nostra història i de la nostra literatura, encara ho va expressar d'una manera més encertada des de la perspectiva de la fe cristiana: «On no hi ha amor, posi amor, i traurà amor.» Vegem les circumstàncies que van donar peu a aquesta afirmació del nostre sant.

Any 1591: Joan de la Creu pateix el més gran dels menyspreus per part dels seus companys d'orde. Ell està plenament immers en la reforma del Carmel. Li treuen tots els càrrecs i l'envien a Jaén, on viu en la pobresa i austeritat més grans. Des de Sevilla li arriba el ressò de calúmnies molt greus, esbombades per alguns frares. Quina reacció van tenir moltes persones que coneixien l'enteresa i les virtuts de

Joan Josep Omella Omella
Arquebisbe de Barcelona

Joan? Li envien cartes contenint les expressions més enceses d'afecte, acollida, comprensió i estimació. I de pena per la injustícia que s'està cometent amb ell. Què respon Joan de la Creu? Així contesta a una religiosa carmelita reformada: «Pel que fa a mi, filla, no li faci pena, que a mi no me'n fa cap. Déu sap el que ens convé i ordena totes les coses per al nostre bé. No pensi una altra cosa sinó que tot ho ordena Déu. **I on no hi ha amor, posi amor, i traurà amor.**»

Déu és el que ho permet tot per al nostre bé, encara que moltes vegades no ho compreguem. És Ell qui ens estimula i ens convida a descobrir el voler de Déu, posant amor on no hi ha amor.

Crist ha vençut el mal. I l'ha vençut fent el bé. «Va passar per la vida fent el bé», que és la manera més eficaç i concreta de posar amor.

Mai no hem d'oblidar que la realitat (o les realitats) de la vida depèn en bona mesura de com la mirem i de com ens hi acostem. Tenir una mirada positiva cap a les persones i cap a les coses ens ajudarà a gaudir més de la realitat que si la mirem amb ulls tèrbols, amb tristesa, amb ressentiment. L'amor porta a l'amor. L'amargor, a l'amargor. Que Déu ens lliuri de caure-hi!

Bon diumenge a tothom!

Als quatre vents

Mes de maig, mes de Maria

Al mes de maig se celebren diversos motius, com el Dia del Treball o el Dia de la Mare. En l'àmbit cristià s'escau el mes de Maria, que aquest any 2016 té posat un accent particular en la seva advocació de Mare de Misericòrdia.

A través de paraules i gestos l'Església proclama la importància del perdó diví i la necessitat que ens perdonem també els uns als altres en la vida corrent. Per a això el model pot ser Maria, i així ho proposa el Papa a les últimes pàgines de la seva Butlla del Jubileu titulada *Misericordiae vultus*. Ens recorda que després de l'anunci de l'àngel, quan Maria va visitar la seva cosina Elisabet, el seu cant ja va estar dedicat a la misericòrdia divina, que s'estendria «de generació en generació», com així ha esdevingut.

Des d'aquell moment fins a la mort de Jesucrist, quan estava amb l'apòstol Joan al peu de la creu, la Verge va ser testimoni de les paraules darreres de perdó del seu Fill. Conscients d'això, els cristians de tots els temps se li han adreçat amb l'oració *Salve Regina*, en la qual li demanem que no es cansi de girar envers nosaltres, submergits de vegades en una vall de llàgrimes, els seus ulls misericordiosos. Són moltes altres les escenes de la vida de la Mare de Déu en què podríem prendre exemple de la seva misericòrdia, algunes aparentment per posar remei a necessitats trivials, com la manca de vi en aquelles noces de Canà. Aquest episodi ens diu que podem dirigir-nos a la seva intercessió també en les circumstàncies ordinàries de la nostra relació amb

els altres. I ens ensenya que, com ella, hem d'estar pendents dels altres. És aquest «adonar-se» de les necessitats alienes i quan hi reparam intentar posar-hi remei amb el nostre esforç o amb la pregària.

En la passada Setmana Santa, el Papa va voler que s'instal·lés en un pati del Vaticà l'estàtua d'una persona «sense sostre». És una escultura que representa un indigent estirat en un banc públic. En ser tot de mida natural, costa distingir l'obra d'art de la realitat. Ha volgut que ens adonéssim d'un drama real, incrementat a Europa amb l'arribada de centenars de milers de refugiats.

Com la Mare de Déu, només tenint el cor obert als altres repararem en el que els passa i podrem ajudar-los. La misericòrdia comença en el moment que ens adonem de les necessitats del proïsme.

Jaume Pujol Balcells
Arquebisbe de Tarragona
i Primat

Inici

Edició digital 2015

Hemeroteca

Promocions

Aquesta Setmana

Església Catalunya

Església Espanya

Església Món

Vaticà

La Bona Notícia
també
a internet

ENTRA A LA PÀGINA WEB
I CONSULTA LA NOSTRA
HEMEROTECA.
HI TROBARÀS 35 ANYS
DE PREMSA RELIGIOSA.

www.catalunyacristiana.cat

Catalunya Cristiana col·labora amb

Lectures

Diumenge VI de Pasqua

Lectura primera

Ac 15,1-2.22-29

L'Esperit Sant i nosaltres hem cregut que no us havíem d'imposar cap altra càrrega que aquestes indispensables

Lectura dels Fets dels Apòstols:

En aquells dies, uns que havien baixat de Judea ensenyaven als germans d'Antioquia que si no es feien circumcidat d'acord amb la Llei de Moisès no podien salvar-se. Això portà una desavenença i una discussió tan seriosa de Pau i Bernabé amb ells que decidiren que Pau i Bernabé, amb alguns més, poguessin a Jerusalem per tractar d'aquesta qüestió amb els apòstols i els preveres. Llavors els apòstols i els preveres, amb tota la comunitat reunida, decidiren d'eleger uns delegats i enviar-los a Antioquia junt amb Pau i Bernabé. Els elegits foren Judes, conegut també amb el nom de Bar-Sabàs, i Siles, homes que es distingien com a dirigents en la comunitat dels germans. Els donaren aquesta carta: «Els apòstols i els preveres saluden com a germans els germans no jueus d'Antioquia, de Síria i de Cilícia. Hem sabut que alguns havien vingut d'entre nosaltres sense la nostra autorització, us havien pertorbat amb les seves opinions i havien inquietat els vostres esperits. Per això hem decidit unànimement d'escollir uns representants nostres per enviar-vos-els junt amb els nostres estimats Bernabé i Pau, que han entregat les seves vides per la causa del nostre Senyor, Jesucrist. Els qui us enviem són Judes i Siles. Ells us exposaran de paraula això mateix que us diem per escrit, i és que l'Esperit Sant i nosaltres hem cregut que no us havíem d'imposar cap altra càrrega que aquestes indispensables: que us abstingueu de menjar carn sacrificada als ídols, de menjar sang i animals ofegats i

de contraure un matrimoni entre pròxims parents. Fareu bé de guardar-vos de tot això. Adéu-siau.»

Salm responsorial

66

Que Déu s'apiadi de nosaltres i ens beneeixi, que ens faci veure la claror de la seva mirada. La terra coneixerà els vostres designis, i veuran tots els pobles la salvació.

R. *Que us lloïn les nacions, Déu nostre, que us lloïn tots els pobles alhora. Al-leluia.*

Que s'alegrin els pobles i cridin de goig. Vós regiu el món amb justícia, regiu les nacions amb rectitud, i guieu els pobles de la terra. **R.**

Que us lloïn les nacions, Déu nostre, que us lloïn tots els pobles alhora. Que Déu ens beneeixi, i el venerin d'un cap a l'altre de la terra. **R.**

Lectura segona

Ap 21,10-14.22-23

M'ensenyà la ciutat santa que baixava del cel

Lectura de l'Apocalipsi de sant Joan:

L'àngel em transportà en l'esperit dalt una muntanya gran i alta, i m'ensenyà la ciutat santa de Jerusalem, que baixava del cel, de la presència de Déu, i la glòria de Déu l'envoltava. Resplendia com les pedres més precioses, com un jaspí de transparència cristal·lina. Tenia una muralla gran i alta, amb dotze portes. A les portes hi havia dotze àngels i dotze noms gravats, que són els de les dotze tribus d'Israel. Tres de les portes miraven

a llevant, tres al nord, tres al sud i tres a ponent. La muralla reposava sobre un fonament de dotze pedres que duia els noms dels dotze apòstols de l'Anyell. No hi vaig veure el santuari del temple, perquè el Senyor, Déu de l'univers, amb l'Anyell, és el santuari. La ciutat no necessita que la il·luminin el sol o la lluna, perquè la glòria de Déu l'omple de claror i l'Anyell li fa llum.

Al-leluia

Jn 14,23

Qui m'estima farà cas de les meves paraules, diu el Senyor; el meu Pare l'estimarà i vindrem a viure amb ell.

Evangeli

Jn 14,23-29

L'Esperit Sant us farà recordar tot el que jo us he dit

Lectura de l'evangeli segons sant Joan:

En aquell temps, Jesús digué als seus deixebles: «Qui m'estima farà cas del que jo dic; el meu Pare l'estimarà i vindrem a viure amb ell. Els qui no m'estimen no fan cas de les meves paraules, que no són meves, sinó del Pare que m'ha enviat. Us he dit tot això mentre era amb vosaltres, però el Defensor, l'Esperit Sant que el Pare enviarà en nom meu, us farà recordar tot el que us he dit i us ho farà entendre. Us deixo la pau, us dono la meva pau. No una pau com la que dóna el món. Que s'asserenin els vostres cors, no us acovardiu! Heu sentit que us deia: Me'n vaig, però tornaré. Si m'estimeu, us alegrareu de saber que me'n vaig al Pare, perquè el Pare és més gran que jo. Us ho dic per endavant perquè cregueu quan ho veureu.»

Consultori bíblic

Ignasi Ricart
Claretà i
biblista

Hem de seguir llegint l'Antic Testament, que té tantes dificultats objectives (moralitat de les figures bíbliques, violència, teologia insuficient...)? No tenim la revelació en el Nou Testament?

Novum testamentum in vetere latet et in novo, vetus patet («el Nou Testament està latent en l'Antic i l'Antic resulta clar en el Nou») (sant Agustí; *Dei Verbum*, 16). Déu disposà la unitat de tots dos Testaments. Els llibres de l'AT manifesten la seva plena significació en el NT.

Des de sempre, la gent es demanava: per què hi ha tant de sofriment? Per què ha mort la meua filla? I Déu callava. No volia donar una paraula teòrica, sinó entranyable. I la Paraula de Déu esdevingué revelació, una «veu de paraules». Una Paraula amb un rostre humà: Jesucrist, que s'encarnà de la Verge Maria, va prendre la carn de la feblesa humana. La Bíblia és també «carn», «lletra» que s'expressa en llengües particulars, en formes literàries i històriques, que guarda la memòria de fets sovint tràgics, pàgines tacades de sang, però també plenes de rialles. En el NT, aquesta Paraula revelada troba una casa: l'Església, que posseeix el seu model en la comunitat de Jerusalem, amb quatre columnes: l'ensenyament dels apòstols per la predicació, la fracció del pa (eucaristia), les pregàries i la *koinonia* (comunió). La Paraula de Déu «surt», se'n va pels camins del món com a missió que porta a la recerca de la veritat, de la justícia i de la pau. Els deixebles, amb aquesta Paraula divino-humana volen fecundar el món amb l'Evangeli de Jesús invitant a viure la bona notícia.

Per a consultes: redaccio@catalunyacristiana.cat

Comentari de la Paraula

Josep Rius-Camps
Teòleg i biblista / riuscamps@yahoo.es

L'Esperit Sant us farà comprendre tot el que jo us vagi dir

Simó Pere, Tomàs el Bessó, Felip i Judes, no el de Cariot, s'han anat alternant en el darrer sopar per formular a Jesús les qüestions que més els intrigaven. El darrer, Judes de Jaume (cf. Lc 6,16), li ha preguntat: «Senyor, per quina raó vas a manifestar-te a nosaltres, i no al món?» De fet, no fa sinó expressar el que ja abans havien formulat els germans de Jesús en to imperatiu: «Ningú no fa res d'amagat si cerca publicitat; si fas aquestes coses, manifesta't al món!» (Jn 7,4). Tothom a Israel estava esperant amb expectació que es manifestés públicament el Messies i els alliberés dels romans. Els dirigents jueus li havien exigut també a boca de canó: «Si tu ets el Messies, digue'ns-ho obertament!» (10,24). Aquest és el gran problema que té Jesús: si confessés en públic que és el Messies, el rei davídic que tothom esperava, s'armaria una revolta durant les festes de Pasqua. Jesús, que ha comprès a fons en quin sentit és ell el Messies d'Israel, es mou en una altra dimensió, en la dimensió de l'amor al pròxim, diametralment oposada a tota mena de violència. Se sent incomprès perquè no se sent estimat per gairebé ningú: «Si algú m'estima, guardarà la meua paraula, i el meu Pare l'estimarà, i jo vindré i faré estada prop d'ell. El qui no m'estima, no guardarà les meves paraules, i la paraula meua que esteu escoltant no és meua, sinó del Pare que m'ha enviat.» El Còdex Beza, avalat per antigues versions llatines, siríacques i coptes, precisa que és Jesús en persona qui vindrà al creient i farà estada prop d'ell, a diferència de la resta de manuscrits que ho formulen en plural: «Vindrem prop d'ell i farem estada amb ell.» Conscient que l'enxamparan tard o d'hora i el mataran, consola els seus deixebles amb la promesa que «el Paràclit, l'Esperit Sant, que enviarà el meu Pare quan al·legueu el meu nom, aquest us ho ensenyarà tot i us farà comprendre tot el que us vagi dir». Cal, però, que abans s'obrin a la nova dimensió marcada per l'Esperit.

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC C; FERIAI II)

TEMPS DE PASQUA

(SALTERI: SETMANA 2)

MAIG

1. DIUMENGE

Diumenge VI de Pasqua, Blanc. Lectures: Fets 15,1-2.22-29 / Salm 66 / Apocalipsi 21,10-14.22-23 / Joan 14,23-29
SANTORAL: Aniol, mr.; Grata, viuda; Josep, obrer; Ricard Pampuri, rel.

2. DILLUNS

Sant Atanasi (MO), Blanc. Lectures: Fets 16,11-15 / Salm 149 / Joan 15,26-16,4a
SANTORAL: Antolí de Florència, b.; Josep M. Rubio, prev.; Segon, b. i mr.; Zoa, mr.

3. DIMARTS

Sants Felip i Jaume (F), Vermell. Lectures: 1 Corintis 15,1-8 / Salm 18 / Joan 14,6-14. Barcelona: **La Santa Creu (S), Vermell.**
SANTORAL: Alexandre I, p. i mr.; Antonina, vg. i mr.

4. DIMECRES

Fèria, **Blanc.** Lectures: Fets 17,15-22-18,1 / Salm 148 / Joan 16,12-15
SANTORAL: Florià, mr.; Gotard, b.; Pelegrí Laziosi, rel.; Silvà, b. i mr.

5. DIJOUS

Fèria, **Blanc.** Lectures: Fets 18,1-8 / Salm 97 / Joan 16,16-20. Lleida: **Beat Salvi Huix i Miralpeix (ML), Vermell.**
SANTORAL: Àngel de Sicília, prev.; Irene, vg. i mr.

6. DIVENDRES

Fèria, **Blanc.** Lectures: Fets 18,9-18 / Salm 46 / Joan 16,20-23a
SANTORAL: Domènec Savio; beat Francesc de Laval, b.

7. DISSABTE

Fèria, **Blanc.** Lectures: Fets 18,23-28 / Salm 46 / Joan 16,23b-28
SANTORAL: **Mare de Déu dels Desemparats.** Benet II, p.; beata Gisela, rel.; Sixt i Eovald, mr.

El sant

Per Eduard Brufau

Sant Antolí de Florència

Un dels sants dominics més populars és Antolí (o Antoni) de Florència (1389-1459). Va entrar a l'orde dels predicadors als 15 anys i ben aviat va destacar en l'estudi de la teologia i del dret. Va ser prior de diversos convents del centre d'Itàlia, vicari general dels dominics i a partir del 1446 arquebisbe de Florència. Com a superior del convent de sant Marc d'aquesta ciutat, va encarregar al beat fra Angèlic la delicada decoració pictòrica que encara avui es conserva intacta.

Home d'una gran capacitat intel·lectual va intentar una síntesi fructífera entre teologia i dret i deixar enrere l'aïllament excessiu d'aquests dos sabers. També va ser un home preocupat per la societat del seu temps i, per tal d'ajudar els pobres i els malalts, va promoure l'acció caritativa. Així mateix va participar l'any 1439 en el Concili de Florència que buscava la unió entre catòlics i ortodoxos i, que malgrat la participació de l'emperador bizantí i del patriarca de Constantinoble, no va donar els resultats esperats.

Pasqua i Primer de Maig

Pot resultar sorprenent aquest exercici de relacionar dues dates que no solen associar-se. D'una banda, perquè hi ha poca gent que visqui simultàniament amb interès totes dues coses, la cristiana Pasqua i l'esquerranós Primer de Maig; i de l'altra, perquè sempre costa relacionar Pasqua i vida quotidiana. Així com l'exercici quaresmal viscut arran de terra, del dolor i de l'adonar-nos de les nostres mancances i limitacions és gairebé una evidència per poc sentit crític que es tingui, l'exercici pasqual de trobar el ressuscitat i de viure com a ressuscitats exigeix un plus que descansa en la fe i no en l'evidència.

Encara hi ha, però, una tercera discordança en la relació Pasqua-Primer de Maig, que és que any rere any veiem créixer l'atur i disminuir la qualitat del treball disponible, en un context de fragilitat sindical, de corrupció generalitzada i de desregulació de les condicions de treball. Una situació greu que d'entrada genera un pessimisme descoratjador difícil de superar, que no casa amb les caramelles.

Res menys pasqual, però, que aquest pessimisme. Els cristians creiem que la llum travessa i destrueix les tenebres, creiem que la mort és vençuda per l'amor. Ho creiem en un sentit escatològic, com llegim en la segona lectura d'avui, que ens

parla d'aquella Jerusalem celestial, però també ho creiem perquè l'Esperit ens acompanya, ens encoratja i ens ajuda a entendre i a afrontar la realitat que vivim, per dura o descoratjadora que pugui semblar.

Un dels sentits de la comunitat cristiana és que ens ajudem mútuament a trobar els signes de l'Esperit, com fem, entre molts altres cristians, els membres dels moviments de treballadors cristians: de la JOC, de la GOAC, de l'ACO, de moltes comunitats de base, i parròquies dels barris treballadors. On hi ha atur, hi ha esforços per no perdre el lloc de treball, solidaritat amb qui no té ingressos, suport en la recerca de feina. On hi ha injustícia, hi ha petites o grans accions sindicals, de barri, de col·lectius que defensen els

Els cristians creiem que la llum travessa i destrueix les tenebres, que la mort és vençuda per l'amor

drets de les persones. On hi ha desigualtat, hi ha l'esperança que prové de treballar per garantir una vida digna per a tothom. On hi ha manca de formació, hi ha persones disposades a dedicar temps i esforç perquè els seus veïns aprenguin a expressar-se o aprenguin un ofici. On hi ha injusta desregulació, hi ha partits i sindicats que tossudament emprenen accions legals. Per no parlar del suport intergeneracional dins de les famílies. On hi ha conflictes, hi ha qui fa els possibles perquè es resolguin en pau.

Són accions petites, fetes des de l'ajuda mútua i no des del poder. Però són ben reals i pacífiques. I tenen d'entrada un sentit d'empara i de dignitat imprescindibles per a qui pateix el llast de l'atur o la injustícia, que se sent acompanyat i escoltat. I més sovint del que diuen els mitjans, a més a més tenen èxit. Prou que ho saben les caritats parroquials, les associacions de veïns, les associacions d'afectats per la hipoteca o els sindicats.

Saber reconèixer i potenciar aquests tasts del Regne també és viure la Pasqua. Tant de bo sabéssim, «l'Esperit Sant i nosaltres», com es diu a la primera lectura d'aquest diumenge, trobar maneres perquè el treball decent fos una realitat en el món.

Mercè Solé

Membre de l'ACO i del Centre de Pastoral Litúrgica de Barcelona (msoletey@gmail.com)

Èxit de l'exposició de diorames bíblics de Lleida

Jordi Curcó

El Dimarts de Pasqua va tancar les seves portes l'exposició de diorames bíblics, ubicada a la primera planta de la capella del Peu del Romeu, al carrer Major de Lleida, seu de l'Agrupació llerdenca de Pessebristes.

La mostra, oberta durant tota la Setmana Santa, va ser visitada per unes 2.500 persones, que van poder gaudir del conjunt de 35 diorames, obra dels mestres pessebristes Emili Tordera i Martha Pérez, que, amb el millor art pessebrista, van presentar els passatges més coneguts del relat evangèlic per ordre cronològic.

Així, les 35 escenes representades evocuen la biografia de Jesús: des del seu naixement a Betlem, la infància a Natzaret i la vida pública. Una part important d'aquest conjunt, 14 diorames, són dedicats exclusivament a les escenes més significatives de la passió, mort i la resurrecció de Crist, com ara Jesús rentant els peus als apòstols, el Sant Sopar, l'oració a l'hort de les Oliveres, el despullament de Jesús, la flagel·lació, el camí del Calvari, la crucifixió o el davallament de la creu.

El conjunt, que quan estigui acabat del tot tindrà un total de 44 diorames, va incorporar en aquesta ocasió dos

nous diorames dedicats a l'escena de Jesús davant de Pilat i quan Jesús és condemnat a mort.

Els visitants també van poder contemplar a la capella del Peu del Romeu un retallable que reproduïa amb tot detall la processó de la Macarena de Sevilla, muntat pel pessebrista Jordi Díaz, així com el tradicional Calvari, amb figures úniques dels anys cinquanta del segle passat dels fons de l'Agrupació de Pessebristes, a càrrec del mestre pessebrista José Antonio Ferrer i visible fins i tot des del carrer Major.

L'alcaldeessa accidental, Montse Parra, va adreçar un missatge d'adhesió i agraïment a l'Agrupació llerdenca de Pessebristes per tota la tasca que realitzen en benefici de la cultura popular i en la conservació de les tradicions.

Per la seva banda, el president de l'Agrupació llerdenca de Pessebristes, Àngel León, també va valorar molt positivament el gran èxit de públic dels diorames d'Emili Tordera i Martha Pérez: «Aquesta capella ha estat un punt de referència en aquests dies de celebració de la Setmana Santa a la nostra ciutat. Amb aquesta magnífica exposició ho hem aconseguit.»

L'exposició de diorames bíblics de la capella del Peu del Romeu de Lleida té

caràcter permanent. A més d'obrir les seves portes durant la Setmana Santa, el Nadal i altres festes, ho fa també amb ocasió de visites programades per a grups i per a tot aquell que desitgi

conèixer aquest espai d'art i fe.

Més informació: Agrupació llerdenca de Pessebristes, info@pessebristeslleida.com, www.pessebristeslleida.com.

Presentat un llibre d'horticultura caputxina

Redacció

En el marc acollidor i auster del monestir de clarisses-caputxines de Manresa, el dissabte 9 d'abril tingué lloc la presentació del llibre *La huerta de san Francisco*, d'Editorial Mediterrània, escrit pel religiós caputxí, i manresà, fra Valentí Serra, que ha volgut redactar el llibre sota l'impuls de l'encíclica *Laudato Si* del papa Francesc sobre l'ecologia. L'acte fou molt concorregut, tant, que l'església conventual de les monges caputxines s'omplí de gom a gom. Presidí l'acte l'alcalde de Manresa, Valentí Junyent, acompanyat de fra Gil Parés, ministre provincial dels caputxins, i Anna Ortiz, d'Editorial Mediterrània. Glossà l'obra Francesc Villegas, del Centre d'Estudis del Bages, bon amic i col·laborador de l'autor.

Després dels parlaments, i abans de cloure l'acte, l'autor, fra Valentí Serra, regregrà la presència dels nombrosos assistents i compartí amb ells algunes reflexions sobre el conreu ecològic i sobre la vigència de l'aportació dels frares caputxins a l'horticultura i jardineria, que els presentà com a pioners i «mestres» dels horts urbans. Després de l'acte, l'abadessa de les caputxines, sor Teresa Caballero, convidà els assistents a visitar l'horta del monestir, que avui és una de les més emblemàtiques d'Europa, tal com assenyalà l'alcalde de la ciutat. Es tracta d'una horta conventual estratègicament situada en el cor de la Manresa vella, agraciada amb el reg de l'aigua de la famosa sèquia manresana i on es continuen practicant les tradicions pròpies de l'horticultura caputxina.

EL MUNDO DE LAS HERENCIAS

“En el Bufete Rojas trabajamos para que cuando llegue el día en que ya no estés, tu familia pueda permanecer unida y que todo lo que te ha costado tanto acumular en vida, no sea motivo para dividirla cuando faltes.”

Un buen testamento, bien explicado, con mucho amor y cariño puede ayudar a que este trámite tan doloroso pueda ser un poquito más fácil.”

Bufete Rojas

ABOGADAS ESPECIALISTAS EN HERENCIAS

TELÉFONO 93 246 60 96 / 93 265 89 22 CONTACTO mariaelbarojas@bufeterojas.es WWW.BUFETEROJAS.ES

La crisi de la raó

En el món occidental, s'observa una crisi de fe, però, com opinen alguns pensadors, el que està en crisi és la raó. La intel·ligència humana produeix grans fruits en les ciències experimentals, però sembla haver quedat reduïda a les coses quantificables. L'anomenat «pensament feble» i tots els seus antecedents filosòfics, des del segle XVIII, ens ensenyen una intel·ligència humana que sembla incapaç de traspasar el llindeu dels fenòmens. Precisament, la fenomenologia és el marc teòric en què es desenvolupa la filosofia de Hegel, que és considerat un filòsof fosc però original.

Algunes teories de Hegel van rebre interpretacions diferents i oposades i tot i això es pot constatar que totes les filosofies que se'n deriven no deixen cap espai a la fe, al sentit de la vida, a les qüestions últimes... sinó que tot això es deixa en mans de la superstició i dels *feelings*. Però els seguidors actuals d'un altre filòsof com Nietzsche, encara que «prediquin» l'adéu a la veritat i al sentit, són més aplaudits que realment seguits, entre altres raons, perquè condueixen al buit i a un nihilisme total.

CARLOTA SEDEÑO MARTÍNEZ
Màlaga

Missió impossible

És gairebé impossible aconseguir que responguin a un número de telèfon d'«atenció al client» d'una empresa, ja sigui companyia elèctrica, de telèfon, de gas... N'hi ha alguna, però és l'excepció que confirma la regla. La música en espera que et fan escoltar, i que només és interrompuda per la veu gravada que et diu de tant en tant que les línies estan ocupades i que al cap de poca estona serà atès, es pot

Veniu a mi

La festa del Sagrat Cor, encara que movable en el calendari, apareix sempre a final de curs, de vegades molt al final, quan arribem sense forces al darrer tram previ a les vacances d'estiu. Per a molts, i cada vegada més, és una festa que passa inadvertida, com una devoció d'altres temps, sense adonar-nos que quasi totes les esglésies tenen una capella o un altar dedicat a venerar la imatge del Cor de Jesús. La pedagogia de la litúrgia no és gratuïta, però a vegades cal donar-li un nou llenguatge, un nou sentit per a un temps diferent.

«Veniu a mi els que esteu cansats i afeixugats i jo us alleujaré», ens diu l'evangeli de Mateu (cap 11). Jesús es presenta com l'«espai verd» del que parlen avui tots els llibres d'autoajuda, o el «cel blau» de les meditacions relaxants que tant atrauen a la nostra societat estressada, esgotada de córrer cap a no se sap ben bé on. El carisma de Jesús, la seva autoritat, el seu missatge, els seus gestos... ens conviden a buscar en Ell el nostre consol i el nostre guariment. El seu Cor és l'espai obert que ens acull. L'indret on som perdonats. L'alegria serena però encomanadissa. L'aliment que sacia la nostra ansietat inconfessada. Podem convertir la nostra vida en una cursa sense meta. Podem viure carregant-nos a coll les mancances sense arribar a acceptar-les mai. Podem, fins i tot, fugir de la nostra pròpia existència i viure la vida dels altres. Però també, i a això se'ns convida, podem aixopugar-nos en aquest Cor amorós sense límits i trobar-hi el sentit i la pau.

TERESA GOMÀ
Religiosa del Sagrat Cor
Barcelona

traduir en una audició completa de la simfonia en qüestió. És una veritable prova de paciència. Acabem amb una enrabada monumental i amb la gestió sense resoldre. El que semblava tan fàcil amb una simple trucada de telèfon es converteix en una autèntica «missió impossible».

LOURDES CAMPS CARMONA
Barcelona

Mare i mestra

El Papa constata que l'ideal cristià de família respon als anhels més profunds de l'ésser humà d'un amor per a tota la vida. A l'exhortació *Amoris laetitia* ofereix un seguit de consells

molt pràctics als esposos per viure segons aquest ideal en el dia a dia, enmig de les alegries quotidianes i les inevitables crisis i dificultats. A vegades, simplement, es tracta d'una adaptació d'un passatge bíblic, com quan Francesc, en la mateixa exhortació, recorre a sant Pau per parlar de la paciència, el perdó, la capacitat d'espera o la confiança mútua. Altres vegades, el Papa es fixa com respon Jesús a diferents situacions per buscar-hi un model a seguir en una Església, que com bé deia san Joan XXIII, és alhora mare i mestra. Per aquest ordre.

LLUÍS ESQUENA ROMAGUERA
Torroella de Montgrí

El Consultori

PREGUNTES I RESPOSTES
SOBRE DOCTRINA I MORAL
pel Dr. Joan Antoni Mateo

Pecat i culpabilitat

Quan era petit em deien que faltar un diumenge a missa era un pecat mortal. Després, reflexionant-hi, em sembla que dir això és una barbaritat. Un nen no es pot adonar de la importància de l'Eucaristia ni pot ser culpable en un grau tan extrem. M'agradaria saber què n'opina.

Diverses vegades he tractat sobre la importància de l'Eucaristia en la vida d'un cristià. Avui m'aturaré en un tema molt important que vostè apunta i que és la culpabilitat o no d'una persona que trenca una norma moral. Sobre el que diu vostè dels nens, li diré que em sembla molt assenyat i no tinc res per afegir-hi. El que preocupa és la deixadesa i la indiferència dels pares que d'una banda volen iniciar cristianament els seus fills i de l'altra no els acompanyen gens amb el seu testimoni. Pel que fa al pecat mortal, la doctrina catòlica sempre ha ensenyat que no n'hi ha prou amb la matèria greu que és transgredida. Hi ha unes disposicions fonamentals del subjecte com són el coneixement, l'advertència i el consentiment, que són decisives per avaluar la culpabilitat subjectiva. Aquest és un tema de molta actualitat que el papa Francesc en l'exhortació apostòlica *L'alegria de l'amor* ha proposat que considerem. És veritat que el Papa ha reflexionat a propòsit d'una matèria diferent de la que vostè pregunta, però els elements que Francesc ofereix serveixen per a tot judici moral.

Li ofereixo les consideracions que ell fa, que són molt eloqüents: «L'Església posseeix una reflexió sòlida sobre els condicionaments i les circumstàncies atenuants. Per això, ja no és possible dir que tots els que es troben en alguna situació dita "irregular" viuen en una situació de pecat mortal, privats de la gràcia santificant. Els límits no tenen a veure només amb un desconeixement eventual de la norma.» I també diu: «El Catecisme de l'Església catòlica s'expressa d'una manera contundent: la imputabilitat i la responsabilitat d'una acció poden quedar disminuïdes i fins i tot suprimides a causa de la ignorància, la inadvertència, la violència, la por, els hàbits, els afectes desordenats i altres factors psíquics o socials... la immaduresa afectiva, la força dels hàbits contrets, l'estat d'angoixa o altres factors psíquics o socials. Per aquesta raó, un judici negatiu sobre una situació objectiva no implica un judici sobre la imputabilitat o la culpabilitat de la persona involucrada.» Evidentment, tot això implica un esforç per formar la consciència a actuar segons la veritat. Un procés que en molts casos és llarg i laboriós.

• Per enviar consultes al Dr. Mateo:
elconsultori@hotmail.com
www.balmesiana.org
apartat de correus 121 - 25620 Tremp (Lleida).

Podeu enviar les cartes a: redaccio@catalunyacristiana.cat

Amb bon humor

Superació gràcies al Big Boss

Tim Guénard dóna el seu testimoni a Barcelona d'una infància convulsa a una vida de fe i perdó

Joan Piñol
Barcelona

Hi ha històries que impressionen. Els «cristians amb cara de pomes agres», com els anomena el papa Francesc, quan senten una història de vida tan frapant experimenten un cert vertigen. Però, de fet, allò que més impressiona no és la història en si. El més colpidor és conèixer la persona, el protagonista que hi ha al darrere.

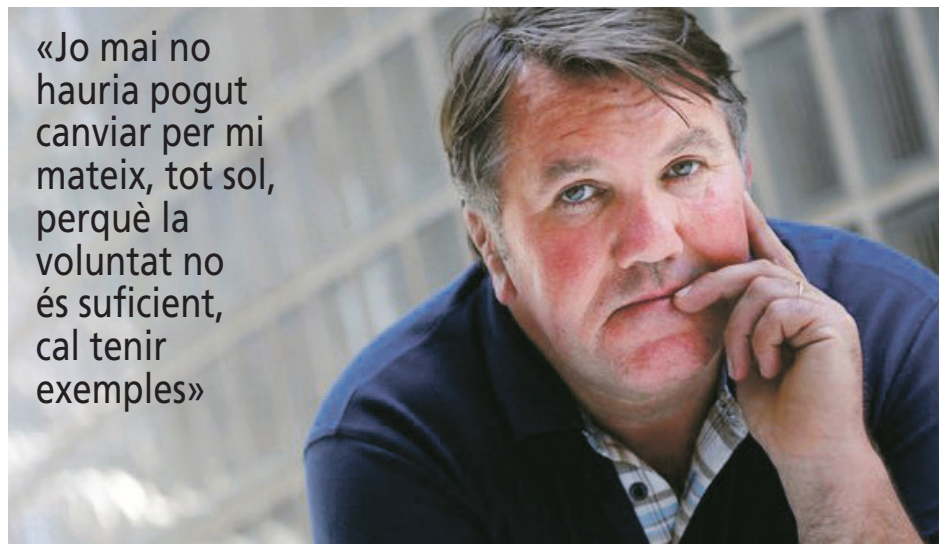
El testimoni de superació i de conversió del francès Tim Guénard, maltractat pels pares, vagabund, lladre i violent, colpeix en extrem però encara ho fa més conèixer-lo directament. En Tim és un home que desprèn una serenitat, una calma i una pau inexplicables. Parla tranquil·lament. Els seus ulls petits, de color blau, es claven en el seu interlocutor. Les mans, encara marcades per les cicatrius d'una infància convulsa, les mou com si fos un director d'orquestra. La seva professió actual de picapedrer ha fet que la força bruta d'aquest home encara corpulent s'encamini ara a transformar la pedra en art.

Història traumàtica

La seva mare el va abandonar deixant-lo lligat a un pal en una carretera. Tot i que el seu pare el va rescatar, el maltractava quan estava borratxo. Amb cinc anys li va clavar una pallissa tan forta que va estar tres anys hospitalitzat després de sortir d'un coma. «Durant tres anys no vaig rebre cap visita i l'odi va créixer dins el meu cor. Veia els nens normals que tenien visites i em semblava com si estigués en una vitrina en una botiga, des del darrere veia l'amor però no era per a mi», va explicar Guénard, que va venir a Barcelona a donar el seu testimoni en el marc del congrés *Cor lesu vultus misericordiae*, que va tenir lloc a la Balmesiana. Després d'aquesta primera experiència traumàtica, Guénard va quedar abandonat. «Vaig passar per un orfenat, per un correccional i després vaig viure al carrer. Els únics que es van portar bé amb mi van ser

Guénard amb el pare dominic fra Thomas Philippe, que el va ajudar a trobar Déu.

«Jo mai no hauria pogut canviar per mi mateix, tot sol, perquè la voluntat no és suficient, cal tenir exemples»

uns lladres del carrer i els rodamons. Com que no tenia experiència de la vida, pensava que tots els nens eren

com jo», explica.

Tot i així, no tot en aquest ambient va ser negatiu. La seva amistat amb els últims dels últims va proporcionar-li una primera família. «Si escric llibres ara és gràcies al fet que un rodamón em va ensenyar a llegir», reconeix amb orgull. De la mateixa manera, va anar trobant persones que l'ajudaven. Primer, va ser una jutgessa que el va redreçar. Després, un sacerdot amb qui va fer amistat. Ell anomena tots aquests encontres «les carícies del Big Boss» (el gran capítost en anglès), que és com es refereix a Déu. «Jo sóc un lladre, vaig prendre la religió a la gent que jo estimava i ells creien en Déu.» Guénard explica ara que, quan repassa la seva vida, s'adona de la mà de Jesús darrere cadascuna d'aquestes persones. «Es pot tenir un mal començament a la vida, però el Big Boss posa bones persones al camí de gent torçada com jo i un es pot redreçar.» Conclou: «Jo mai no hauria pogut canviar per mi mateix, tot sol, perquè la voluntat no

és suficient, cal tenir exemples. El Big Boss posa gent en el teu camí, que diuen en veu alta allò que tu xiuxiueges en veu baixa.»

Herois de veritat

La importància d'aquestes persones que Guénard ha anat trobant al llarg del camí l'ha fet descobrir la fe. «Tots necessitem exemples. Hi ha gent que agafa els herois de la televisió però jo he tingut herois a qui he pogut veure, escoltar i tocar.»

Guénard també va treballar amb nens discapacitats que el van ajudar moltíssim gràcies a la seva innocència, la seva sinceritat i la manca de prejudicis. Un dia, visitant una entitat per a discapacitats, un el va convidar a entrar a la capella del centre on estaven adorant el Santíssim. «Els vaig dir que era estrany mirar aquella cosa petita, em pensava que estaven fumats. Quan van reservar l'hòstia, prenent-la com si fos una bomba a punt d'explotar agafant-la amb una roba, vaig pensar que devia estar molt calenta si s'havien de protegir les mans. Em vaig quedar molta estona mirant aquella capsa, que ara sé que és un sagrari. Si avui sóc catòlic i estic enamorat del Santíssim és gràcies a aquell dia.»

Experiències com aquesta han forjat en Tim com és ara. Un adorable pare de quatre fills que es dedica a ajudar molts infants amb històries similars a la seva. Guénard també va poder fer un camí de perdó gràcies a la fe i, finalment, va perdonar els seus pares per tot el que li havien fet de petit. Ara, ofereix el seu testimoni per esvair prejudicis i explicar com aquest Big Boss l'ha anat cuidant al llarg de la seva vida.

**CERTIFICATS MÈDICS
CARNET DE CONDUIR
NÀUTICA I ARMES**

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

- COTXE, MOTO I CICLOMOTOR
- PSICOTÈCNICS
- LLICÈNCIA D'ARMES
- LABORALS I ESCOLARS
- NÀUTICA

INFORMEU-VOS-EN:
Tel. 932 188 826
Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n
08006 Barcelona

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de *Catalunya Cristiana* tindran un descompte de 10 euros

www.centromedicoplazamolina.es

El testimoni de Josep Maria Puigjaner

Ricard Lobo

Escriptor i membre del Club d'Opinió
Arnau de Vilanova

Quan un personatge com Josep Maria Puigjaner ens deixa després de viure entre nosaltres, som molts els qui tenim la consciència que la nostra societat perd no sols un referent cívic valuós, sinó també un exponent destacat de la nostra cultura amb projecció més enllà dels nostres límits territorials.

Puigjaner, entre molts d'altres escriptors catalans, és d'aquells literats, i divulgadors que en un país de dimensions més amplis ben segur que hauria tingut un més gran reconeixement.

La seva capacitat de comunicació i de solidesa intel·lectual es posen de manifest, entre d'altres, en obres com *Contra la crueltat del món*, *Vuit humanistes en combat*, *Nosaltres no ens donem per vençuts*, *Proses per la llibertat de la nació*, *Estimada Pàtria*, *Tenim el deure de sobreviure*, *Lletres apassionades a l'hora de l'alba*. I darrerament, i més enllà de les nostres fronteres, l'edició a França d'una de les seves especialitats amb el llibre *En avant et vers le haut. La vie, l'oeuvre et la pensée de Pierre Teilhard de Chardin en 9 tableaux*. Com el títol demostra, Puigjaner era un especialista

Josep Maria Puigjaner, l'abril del 2013. / Agustí Codinach

La nostra societat perd no sols un referent cívic valuós, sinó també un exponent destacat de la nostra cultura

d'aquest famós antropòleg que va fer molt d'impacte en el món intel·lectual francès i europeu del segle passat.

J. M. Puigjaner bé pot ser considerat com un dels intel·lectuals catalans amb més sentit de la responsabilitat cívica i política com a escriptor. Puigjaner, en el seu dia a dia, tenia la preocupació pel futur de Catalunya i per fer realitat l'assoliment de tot allò que la seva condició de nació requereix per esdevenir un Estat sobirà.

Si a tot això s'hi afegeix la dimensió religiosa de la seva persona viscuda fonament en la seva intimitat i en la seva actuació, bé podem dir que la seva desaparició deixa un buit que molts ciutadans ben segur que trobaran a faltar.

Petits Pelegrinatges

Caravaca de la Cruz

ciutat Jubilar
in perpetuum

Del 25 al
28 de maig

GC 004151

Mallorca terra de Ramon Llull

Del 26 al 29
de setembre

GC MD 256

Club amics
Associació Amics de Catalunya
Cristiana i Ràdio Estel

Contacte:
Tel: 934 092 700
info@clubmes.cat
www.clubmes.cat

La seva empresa de neteja s'adapta a les necessitats de la seva escola?

Més de 30 escoles ja confien en nosaltres

Perquè ens adaptem a les seves necessitats, compartim els seus valors i som especialistes en la neteja d'escoles. Truqui'ns al 902 010 977 i comprovi-ho.

la Auditoria GRATUÏTA

Li direm com optimitzar la despesa en neteja de la seva escola, sense renunciar a res.

Netejant,
posem tots els sentits

Treballem per a la: **SAGRADA FAMÍLIA**

Carrer Can Pi, 17 3r (Abans Carretera antiga del Prat)
08908 l'Hospitalet de Llobregat (BARCELONA)

Trencar el silenci d'una realitat ignominiosa

La Fundació Vicki Bernadet es dedica a atendre persones que han patit abusos sexuals en la infància i l'adolescència

Miquel Àngel Codina

L'objectiu essencial de la Fundació Vicki Bernadet és oferir una atenció integral, especialitzada i confidencial a aquelles persones afectades directament o indirectament per un abús sexual en la infància i/o en l'adolescència. Així mateix, treballa per la prevenció de la violència sexual i per la sensibilització de la ciutadania davant d'aquesta realitat tan ignominiosa. L'entitat —que té dues seus, a Barcelona des del 1997 i a Saragossa des del 2011— ha esdevingut tot un referent en aquest àmbit.

Vicki Bernadet va ser víctima d'abús sexual entre els 9 i els 17 anys, i no ho va revelar fins molts anys més tard. Va ser llavors quan va haver d'enfrontar-se a dues realitats: la reacció de l'entorn familiar i la inexistència de recursos especialitzats on acudir per trobar ajuda. El seu esperit de lluita la va dur a fundar una institució perquè altres víctimes no haguessin de viure la incomprensió i la solitud que ella va patir.

«Quan vaig crear la fundació, la meva motivació fonamental era canviar les coses. El que em vaig trobar (rebuig social, silenci, frustració...) fa trenta anys quan vaig decidir parlar del trauma viscut no era just; jo mateixa em vaig dir que això no havia de passar», explica la presidenta de la Fundació Vicki Bernadet. I afegeix: «Aquí ajudem la gent, l'acollim, fem que no es trobi sola, empatitzem amb el que ens expliquen.»

Tres grans eixos

Els tres eixos en què s'estructura la Fundació Vicki Bernadet són el centre terapèutic i jurídic, el departament de formació i investigació, i el departament de comunicació i promoció. L'entitat compta amb un equip de professionals del camp de la psicologia, el dret, el treball social, la sociologia i la comunicació. «L'any 2015, unes 800 persones es van posar en contacte amb nosaltres, de les quals 350 van obtenir algun tipus d'assessorament i, a partir d'aquí, més de 230 van rebre teràpia», informa la Vicki.

Segons Vicki Bernadet, «volem que la societat percebi l'abús sexual com una problemàtica que no podem amagar; es tracta d'una qüestió de salut pública. La salut dels nostres infants i adolescents és la salut de la societat del futur; ells poden ajudar-nos a construir una societat molt millor».

La Fundació treballa en xarxa amb centres educatius amb la finalitat de col·laborar en la redacció de protocols interns de detecció i prevenció de situacions d'abús sexual infantil. Aquest treball en xarxa també s'estén als casos d'abusos a través d'internet.

«El més important és la detecció precoç d'un abús, que els adults estiguin prou preparats per fer deteccions —que no ho estem— i que tothom

Vicki Bernadet, fundadora de l'entitat que porta el seu nom.

sàpiga quins recursos hi ha per poder acudir-hi de seguida. Per tant, si aconseguíssim avançar en aquest sentit, no hi hauria tants adults amb unes vides tant difícils com els que ens arriben fins aquí», comenta la Vicki.

Des de l'any 2010, la Fundació Vicki Bernadet desenvolupa, conjuntament amb la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència de la Generalitat de Catalunya, un programa per atendre i orientar infants tutelats o en fase de tutela que han patit abusos sexuals. Amb l'Obra Social "la Caixa", es du a terme el programa ProInfància, adreçat a menors en risc d'exclusió social víctimes d'agressions sexuals.

De la mateixa manera, el programa Abús Sexual i Discapacitat realitza accions formatives i preventives, dirigides tant a educadors, familiars i tutors, així com a les persones amb diferents tipus de discapacitat.

La presidenta de la Fundació dóna a conèixer que «organitzem tallers de formació i sensibilització en tots els àmbits: escoles, instituts, famílies, presons, etc. Intentem arribar a tots els col·lectius. No només ajudem les persones que han patit una agressió sexual i no tan sols formem els professionals amb cursos específics, sinó que treballem aquesta qüestió per tal que aflorin els casos, que és el que costa més».

Les estadístiques oficials parlen d'un 15% de nens i un 23% de nenes afectats per abús sexual a Espanya. El 60% d'aquests casos no reben cap mena d'ajuda. «Hi ha un percentatge molt elevat de persones que no ho diuen o que, si ho han revelat a algú, han tingut prou decepció com per no

«Volem que la societat percebi l'abús sexual com una problemàtica que no podem amagar; es tracta d'una qüestió de salut pública»

mateixos». Vicki Bernadet assegura que «hi ha persones a les quals els costa més de superar-ho, depèn de les eines emocionals que tingui cadascú, del seu entorn (si és molt protector, o bé si no en té)... Si creiem els nostres infants quan parlen i fem les coses bé, tenim totes les possibilitats perquè tinguin una vida normalitzada. Si no els creiem i els fem sentir culpables, el trauma es pot allargar dramàticament en el temps».

«Intentem tornar-los la confiança i la dignitat com a persones. Evitem que la teràpia sigui massa llarga per intentar que aquella persona es vegi capacitada per tirar endavant el més aviat possible. En el meu cas, la meua vida va començar a canviar quan vaig deixar de banda la paraula "víctima" i vaig aprendre a responsabilitzar-me també dels meus errors. Cal treure's l'etiqueta de "víctima"», subratlla la Vicki.

La presidenta de la Fundació Vicki Bernadet constata que «de mica en mica es va perdent la por a parlar d'aquesta problemàtica, però encara hi ha la percepció per part dels adults que, si ho diuen en el seu entorn, tindran problemes. La societat encara no facilita que les persones ens sentim lliures de parlar-ne».

«La problemàtica dels abusos sexuals és molt dura; la duresa d'aquesta és el silenci. El silenci dels infants, dels adults, dels entorns familiars... Els abusadors es nodreixen d'aquest silenci i d'aquesta por a parlar-ne. No tan sols hem de trencar el silenci, sinó també el tabú. Cal fer aquest pas. Es tracta d'un problema social, no individual», assenyala Vicki Bernadet.

tornar a parlar-ne. Hi ha molta feina a fer», posa en relleu la Vicki.

Balanç molt positiu

Vicki Bernadet fa un balanç molt positiu dels gairebé vint anys de vida de l'entitat: «Estic contenta i satisfeta d'haver pogut tirar endavant un projecte com aquest, malgrat la manca de suport inicial. Ha estat un camí llarg, dur i complex. Fins i tot, de vegades em sorprenç d'haver-ho aconseguit. Sens dubte, és un petit "miracle". Encara ara costa que la gent ho entengui. El canvi social en aquest sentit és importantíssim.»

Pel que fa al perfil dels usuaris que demanen ajuda a la Fundació, «hi ha més dones que homes, ja que als homes els costa més de parlar d'aquest tema. A més, els homes que en parlen tendeixen a voler-ho solucionar ells

«El perdó és l'acte de generositat més gran que pot fer l'home»

José M. Viñas García, director del COF «Regina familiae» d'Alcalá de Henares

Rosa María Jané Chueca

Tolerància zero. Aquesta és l'actitud de l'Església davant dels abusos a menors per part de sacerdots. Ha creat noves normes contra la pederàstia i està disposada a no escatimar cap esforç per protegir els més petits. Les directrius i informacions sobre el tema es poden trobar en un portal que la diòcesi d'Alcalá de Henares ha preparat: www.obispadoalcala.org/abusos.html. Però aquesta diòcesi ha fet un pas més. José M. Viñas, director del COF «Regina familiae», ens parla d'un servei que funciona des de fa poc més d'un any.

Des de quan funciona el Servei d'Assistència Pastoral a les víctimes d'abusos sexuals, les seves famílies i comunitats?

Aquest servei, vinculat al Centre d'Orientació Familiar (COF), es crea la mateixa data en què es publica la carta pastoral *En defensa de la vida: sobre els abusos sexuals a menors i adults vulnerables*, signat pel nostre bisbe, Mons. Juan Antonio Reig Pla, el 7 de març del 2015. Els dos fets tenen el seu origen en la carta que el Sant Pare, el papa Francesc, adreça el 2 de febrer del mateix any als presidents de les Conferències Episcopals i als superiors dels instituts de vida consagrada i societats de vida apostòlica sobre la Pontifícia Comissió per a la Tutela de Menors. En aquesta carta, el Sant Pare insta les diòcesis a establir programes d'atenció pastoral, que podran comptar amb l'aportació de serveis psicològics i espirituals.

En què consisteix la seva missió?

La nostra feina consisteix a rebre, acollir les persones que han patit un abús i recollir tota la informació que ens vulguin donar. Amb tot això elaborem un informe que passem directament al bisbe. L'adequat és que ell es reuneixi amb la persona afectada i la família, si és menor, i prengui les mesures adients segons s'estableix en els protocols canònic i civil. Se li informa que el COF està a la seva disposició per oferir-li ajuda psicològica i espiritual. D'altra banda, hi ha un àmbit encara per descobrir, en la seva veritable dimensió, per a la major part de l'opinió pública, i també per a la mateixa Església: és el que es refereix a les «víctimes adultes vulnerables» sumides en el dolor.

Quan s'acull una víctima, què és el més important?

Hi ha una qüestió prèvia respecte d'aquests casos; com ha dit el nostre bisbe Mons. Reig a la seva carta. Cal crear les condicions perquè tots sàpiguen que seran acollits amb respecte i amor, altrament, en tractar-se d'un tema tan delicat i dolorós, és molt difícil que acudeixin a sol·licitar suport i ajuda. Com en altres situacions semblants, cal una acollida incondicional i presen-

tar-los el rostre matern de l'Església que acull i guareix les ferides. Només Crist, com a bon samarità, restaura el cor de l'home nascut per estimar i ser estimat. És important l'empatia necessària per comprendre el seu dolor, que ells la percebin i que tinguin la seguretat que seran acompanyats en tot aquest procés lamentable.

Què esperen les víctimes, les famílies i les comunitats de l'Església?

Entenc que les persones afectades, tant víctimes com família, esperen acollida, acompanyament i ajuda, que se'ls reconegui el seu dolor i justícia.

L'atenció a les víctimes d'abusos per part del clergat és diferent dels casos on els abusadors són externs a l'Església?

El nostre Servei al COF no exclou ningú, però és cert que, de fet, tant la carta del Papa com la carta pastoral del nostre bisbe tenen com a objectiu els abusos dins de l'Església. Quan l'abús és per part de sacerdots cal tenir en compte també els aspectes pròpiament canònics. Estem parlant d'una cosa gravíssima i intolerable; els múltiples aspectes, especials al cas, es poden trobar a la carta del nostre bisbe.

Què és el més difícil de treballar amb les víctimes?

Com sempre que hi ha una ferida per guarir, no és còmode recordar la història per treure tot el que hi ha

«L'objectiu no és oblidar sinó integrar tots els dinamismes de la persona perquè pugui recordar sense dolor»

dins, d'altra banda necessari. Sempre són presents sentiments negatius de vergonya, d'ira, fins i tot de culpabilitat. No és fàcil arrencar-los del passat i generar-hi de nou l'esperança. El que és vital és treballar perquè es retrobin amb ells mateixos, amb el seu cos, perquè amb l'ajuda de Déu recuperin la confiança en la lògica del do.

Es poden guarir les ferides?

Cal comptar amb el temps, que és un bon aliat, amb l'assistència professional i amb l'ajuda de Déu. Aquestes experiències marquen per a tota la vida, l'objectiu no és oblidar sinó integrar tots els dinamismes de la persona perquè, després d'un procés de guariment i amb la paciència necessària, pugui recordar sense dolor. A més de guarir cal prevenir; per això, en la nostra opinió, la informació a les víctimes potencials i els seus familiars

és una de les mesures de protecció essencials.

És possible el perdó?

Sempre és possible el perdó, però de vegades s'escapa de les nostres possibilitats. El perdó és l'acte de generositat més gran que pot fer l'home. És important tenir en compte que no neix del sentiment, és una decisió; decideixo perdonar encara que el cor em digui el contrari. El perdó, a banda de ser possible, per la gràcia de Déu, és necessari per reconstruir la vida. Perdó a tres nivells: sobre els altres (agressor, de vegades sobre la pròpia família ja que la víctima no es va sentir protegida), sobre si mateix i sobre Déu. Perdonar és absolutament necessari per no quedar lligats al passat i convertir-nos en persones neuròtiques. Perdonar implica deixar que Déu actuï en la meua vida recreant-me de nou. Per a Déu no hi ha res impossible.

La fe, quin paper té en aquest procés?

La fe implica deixar la vida en mans de Déu amb la confiança que Ell vol el millor per a nosaltres i sempre pot restaurar la nostra vida com un atuell trencat en mans del terrissaire. Però la fe no eximeix del dolor, misteri per a l'home però no mancat de sentit. Quan es donen aquestes circumstàncies, l'home de fe se sap acompanyat i viu conscient que Déu té sempre la darrera paraula sobre la seva vida. Això és vital en tot procés terapèutic.

Actualitats científiques

La realitat del canvi climàtic

Moltes vegades hem fet referència al fet del canvi climàtic en aquesta pàgina d'«Actualitats científiques» de *Catalunya Cristiana*. I tots els nostres lectors saben de què va: es tracta del fet que actualment el nostre planeta està experimentant un canvi (lent però constant) de pujada de temperatura que no li és bo. Ara bé: quina és la causa d'això? Ja sabem que a la Terra hi ha hagut canvis en el clima per causes naturals, principalment astronòmiques (com petites oscil·lacions de la calor del Sol, variacions en la mateixa òrbita de la Terra, etc., que no es tenen encara prou sabudes, però que sabem que han de ser d'aquest tipus), i hom pot preguntar-se: l'actual escalfament del planeta no podria ser també per una

causa així? Els científics ens expliquen amb molt detall el que ha ocorregut durant el Plistocè (que és l'època primera de les dues del període Quaternari; va des de fa uns 1,6 o 1,8 milions d'anys fins al començament de l'última època, que és l'Holocè que comprèn els darrers 10.000 anys). Hi hagué, abans de l'Holocè, segons s'ha pogut deduir, almenys quatre llargues temporades més fredes, anomenades «glaciacions» (que han pres els noms de *Günz*, *Mindel*, *Riss* i *Würm*) separades per períodes més càlids anomenats «interglaciars». Segons això,

si aquesta alternança es manté en el temps de manera que la successió de temps freds i temperats sigui un fet, actualment potser som en un període interglaciari, i per les durades que tenim dels fets passats, podem deduir que la pròxima glaciació vindrà d'aquí uns 5.000 anys, o potser abans o encara més tard. No ho podem afirmar amb seguretat, però la possibilitat hi és. Mentrestant, què?

Ara en aquest període de temps, sigui un interglaciari o no, ens trobem amb un fet nou: no es manté estable el clima, sinó que la Terra s'està escal-

fant. No podem excloure que la natura també hi intervingui, però sembla prou segur que la causa principal del fet és la indústria humana. I potser és la causa única. Perquè les conseqüències de les indústries actuals són ben clares: produeixen enormes quantitats d'anhídrid carbònic (CO₂), i alguns altres gasos, que causen l'«efecte hivernacle», que consisteix a fer que es retengui part de les radiacions de calor que la Terra emet cap al cel i així no es refredi tant com s'hauria de refredar. S'ha calculat que la quantitat d'aquest gas carbònic que ara hi ha a

l'atmosfera terrestre ha augmentat en un 30% respecte del que hi havia a mitjans segle XIX quan s'iniciava l'era industrial.

I és molt perjudicial el fet de l'escalfament del planeta? S'han exposat quines anirien essent les conseqüències. Si l'augment arriba a 5°C, la primera és que moltes ciutats costaneres, sobretot del Pacífic, es veuran envaïdes per l'aigua, perquè la fusió dels gels polars farà augmentar d'alguns metres el nivell d'aigua dels oceans. S'alterarà el règim de distribució de pluges. Hi haurà zones de conreu perjudicades; fins i tot zones senceres cultivables deixaran de ser-ho. S'haurà de pensar en una nova distribució de la vegetació. Hi haurà desertificació en certs llocs. La salut humana es veurà alterada i, a més,

augmentaran les malalties tropicals. I no cal que detallem més desastres que ja us podeu imaginar.

Sabent tot això, el 12 de desembre del 2015 es reuniren 195 països (amb Xina i els Estats Units inclosos, que no havien acudit a una trobada anterior a Kyoto el 2005, on ja es començà a plantejar el problema) per parlar-ne i posar-hi alguna solució reduint indústries que contaminen. El compromís va ser aconseguir que el 2100 l'augment de temperatura no arribi a 2°C. Veurem si s'aconsegueix! La humanitat sencera hi està compromesa.

Francesc Nicolau
Professor de la Facultat de Filosofia de Catalunya

Gent de casa

Museu Delger.

Joaquim Delger i Bueno, teòleg i sacerdot

Joan Pallarès-Personat
Historiador
jpallarespersonat@gmail.com

Joaquim Delger i Bueno va néixer el 10 de novembre del 1882, a Caldes de Montbui, concretament a Can Calderer, al carrer de la Piqueta —oficialment llavors de les Graus i, ara, Delger. La casa és ara el Museu Delger.

Capellà que cantà la primera missa a Caldes de Montbui per la festa major del 1905, fou vicari de Corbera de Llobregat, Sant Celoni, del Sant Esperit de Terrassa i de Sant Joan de Gràcia. També va ser ecònom de Campins i de Betlem de Barcelona, on era prior de la Germandat de la Mare de Déu dels Desemparats, que agrupava els valencians residents a Barcelona. Finalment, també a Barcelona, fou ecònom dels Àngels, quan, retornat de l'exili forçat per la guerra, va passar a rector de la parròquia de la Mare de Déu dels Àngels.

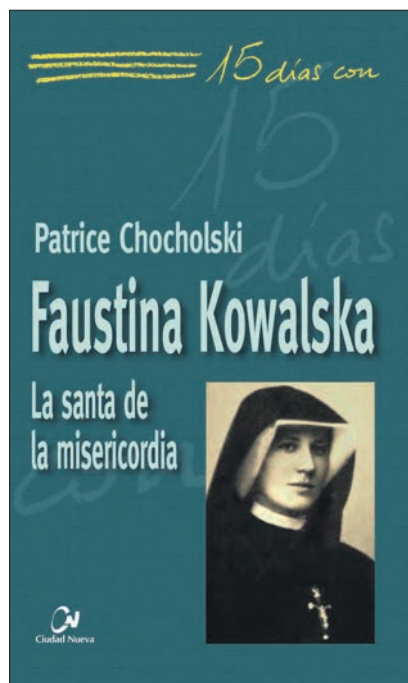
La casa on nasqué, tancada durant molt de temps, fou donada a la vila de Caldes el 1959 i

l'Ajuntament en va fer un museu romàntic, amb una important biblioteca. Així, retia un gran homenatge a aquest sacerdot, doctor en Teologia i home de gran preparació intel·lectual. Sempre es va mantenir en contacte amb la seva gent i el seu record es manté viu entre moltes persones.

També a Barcelona, tants anys a la Mare de Déu dels Àngels —una parròquia ben cèntrica, situada a l'Eixample—, va deixar un gran record. Mn. Joaquim Delger va haver d'afrontar la reconstrucció de la parròquia, acabada la guerra civil, amb pocs recursos. Cap al 1957, quan va fer les noces d'argent parroquials, va rebre l'homenatge dels feligresos.

Caldes de Montbui l'anomenà fill predilecte de la vila. Mn. Delger va morir el 15 de setembre del 1967, a prop de complir els 85 anys.

PATRICE CHOCHOLSKI
Faustina Kowalska
Ciudad Nueva, 2016, 126 pàg.

Santa Faustina Kowalska (1905-1938) va ser una monja catòlica polonesa que va contribuir en la seva curta però fructífera vida a difondre per tot arreu la misericòrdia amb l'objectiu que les persones del seu temps «apreguin a conèixer cada cop més bé el veritable rostre de Déu i el veritable rostre dels seus germans». Va ser canonitzada pel papa Joan Pau II a Roma el 30 d'abril de l'any 2000.

AUTORS DIVERSOS
La Bíblia joven
BAC-Verbo Divino, 2015, 1.560 pàg.

Aquesta nova edició de la Bíblia, adreçada especialment a les noves generacions, compta amb nombrosos apèndixs amb materials didàctics i amb apartats destinats a la comprensió de la Bíblia (vocabulari bíblic, cronograma biblicohistòric...) i al treball pràctic a les aules i les catequesis (índexs temàtics, plans de lectura...), així com mapes per contextualitzar la història sagrada.

Els 5 llibres més venuts aquest passat mes d'abril

claret
LLIBRERIA

VÍCTOR AMELA
La filla del capità Groc
Planeta

01

XAVIER MELLONI Y JOSEP COBO
Déu sense Déu
Fragmenta

02

PAPA FRANCESC
Querido papa Francisco
Mensajero

03

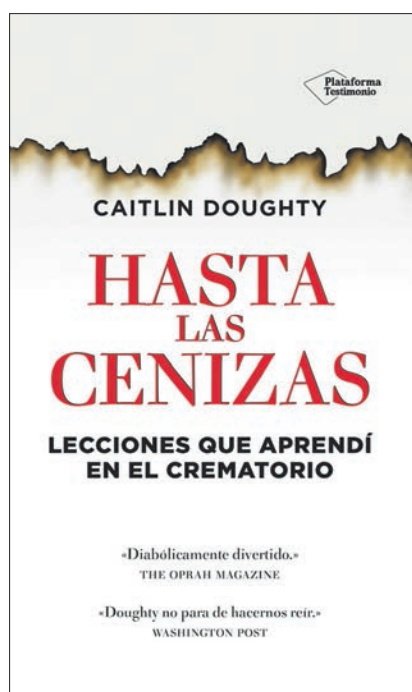
EMPAR MOLINER
Tot això ho faig perquè tinc molta por
Proa

04

SERGI PÀMIES
Confessions d'un culer defectuós
Empúries

05

CAITLIN DOUGHTY
Hasta las cenizas
Plataforma, 2016, 288 pàg.

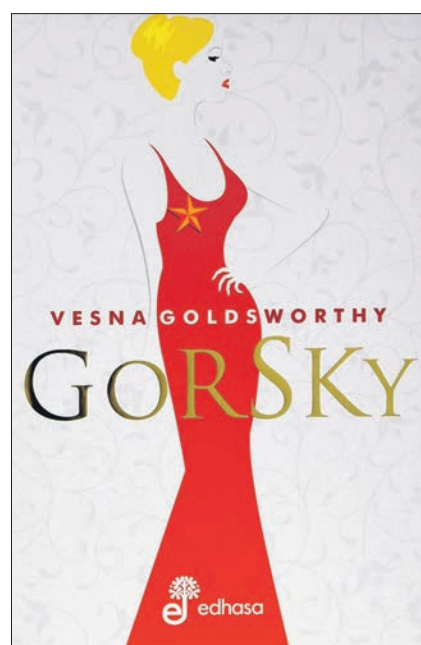
La majoria de la gent prefereix no pensar en la mort. Caitlin Doughty va començar a treballar en una funerària, essent llavors una llicenciada de 20 anys en Història medieval. Va haver d'aprendre a ocupar-se de tota classe de cadàvers, i es va endinsar així en un món insòlit. Aquest llibre desvetlla els secrets d'un ofici molt peculiar i converteix un tema tabú en una cosa accessible i quotidiana.

GEORGES MOUSTAKI
Siete cuentos fronterizos
Navona, 2016, 94 pàg.

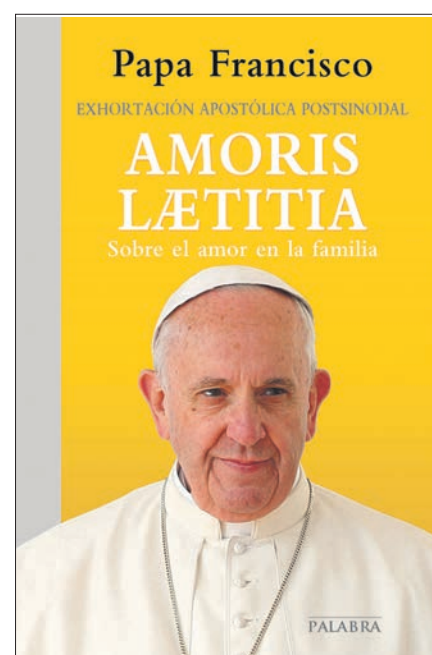
El famós cantautor d'origen egipci Georges Moustaki (1934-2013) va conrear, a més de la música, altres arts com la pintura i la literatura. En aquest volum es recullen set contes escrits per ell, la trama dels quals es desenvolupa a l'Orient Mitjà. Moustaki va manifestar que aquests relats li havien «permès reprendre el contacte amb els meus orígens, en països on l'art de la faula està ben viu».

VESNA GOLDSWORTHY
Gorsky
Edhasa, 2016, 320 pàg.

Una tarda plujosa un milionari excèntric rus entra en una llibreria del barri de Chelsea. Culte i elegant, té un encàrrec inusual: construir la biblioteca privada més gran d'Europa. Com a avançament, deixa un xec per 250.000 lliures. El Nikola serà el llibreter encarregat de construir aquesta biblioteca enlluernadora. S'endinsarà en un món de llibres meravellous, però ple alhora de perills.

PAPA FRANCESC
Amoris laetitia
Palabra, 2016, 272 pàg.

L'exhortació apostòlica postsinodal *Amoris laetitia* és una reflexió teològica i pastoral sobre l'amor en la família. El títol fa referència a la mirada optimista que el papa Francesc ofereix per ajudar i esperar especialment els matrimonis. Així mateix, sintetitza la visió sobre com l'Església catòlica ha de fer front als reptes que es presenten a la institució familiar en el món actual.

Crítica literària

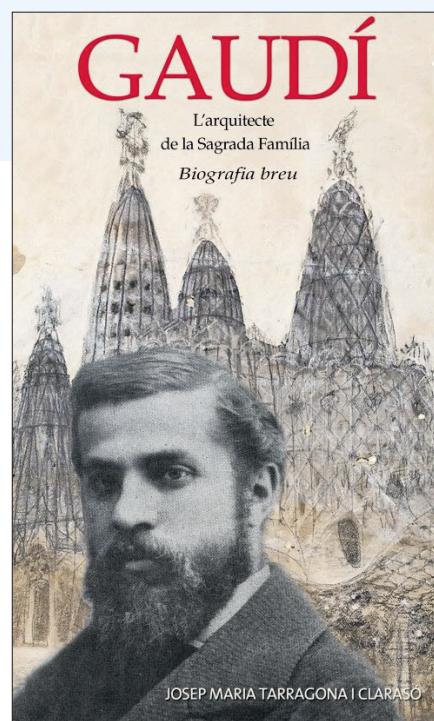
La indòmita personalitat d'un artista genial

La portada del llibre diu que és una biografia breu d'Antoni Gaudí i Cornet (1852-1926), però el lector aviat comprovarà que és prou completa. Cal dir, també, que molts dels temes tractats donen lloc a nombroses notes al final del volum, on s'hi poden trobar fonts i detalls d'erudició. La lectura d'aquest llibre es fa fàcil i grata per aquesta confiança que es pot tenir en l'autor, per la seva competència, a la qual han contribuït les especialitats de les diverses facetes de la seva formació intel·lectual: experiència d'historiador, competència tècnica d'un enginyer industrial que pot entendre bé els problemes matemàtics i constructius als quals s'ha de fer referència. També s'hi reflecteix tot el procés de l'evolució tècnica i artística de la formació de Gaudí com a arquitecte, els seus ideals patriòtics o la seva evolució espiritual, la descripció de l'ambient en què va viure i la seva relació amb les personalitats més marcades de la vida social, política, econòmica o eclesiàstica. Sovint ho veureu amb les anècdotes que els especialistes coneixen bé. Se'l veu com l'home d'una família i d'un país que té uns valors o unes conviccions que conserva i defensa amb tota fermesa i amb els mitjans lícits propis

JOSEP MARIA TARRAGONA i CLARASÓ
Gaudí, l'arquitecte de la Sagrada Família
Torsimany Books, 2016, 383 pàg.

d'una persona bona i honrada. L'autor, sense que hagi volgut fer primordialment una hagiografia, presenta fets i detalls suficients perquè el lector vegi quin tipus de santedat s'ha fet realitat en aquest home. Així hi trobem la realització de la feina ben feta, l'esforç i el domini d'un mateix que ell posava en el seu treball, en els trasllats a peu des del lloc on residia al peu de Collserola per anar a missa a Sant Joan de Gràcia o a confessar-se a Sant Felip Neri, al costat de la catedral, i a les obres a la Sagrada Família. I quan vivia al mateix àmbit del temple en construcció, hi veiem la sobrietat de la seva vida i l'afectuosa gratitud a la cura amb què el tractaven. El seu desprendre dels béns materials es palesava en el fet que tots els diners que guanyava o els donatius que rebia els esmerçava com almoïna per a la construcció del temple expiatori. I una manifestació final de tot això fou el fet que, en atropellar-lo un tramvia, l'any 1926, el van prendre

per un indigent, i va ser tractat com un pobre de veritat, i va morir a l'antic Hospital de la Santa Creu. La seva ferma pietat es reflecteix, no solament en la significació de tots els elements del gran temple, que ell va escollir i il·lustrar, sinó en un detall ben concret, el d'una oportuna destacada col·locació de la Creu en els seus edificis i també amb altres detalls, com la gravació en la pedra que corona la part alta de la Casa Milà —la Pedrera— de les paraules de l'Ave Maria en llatí. La coherència de la seva personalitat es mostra en moltes anècdotes: quan va ser detingut, per fidelitat a la parla catalana, arran de la seva assistència, com cada any, a la missa celebrada a l'església dels Sants Just i Pastor l'11 de setembre, en record dels morts d'aquella data de 1714, va coincidir al calabós amb un home que havia de pagar una multa, ell li ho va facilitar perquè pogués quedar lliure sense complicacions. O podríem recordar també les seves converses amb per-

sonatges davant dels quals recalca la seva fe catòlica encara que ells s'hi mostressin distants, com podia ser el cas de Francesc Pi Margall o Miguel de Unamuno. És un llibre molt recomanable i que compta amb nombroses il·lustracions.

**Ferran Blasi
Birbe**
Capellà i
escriptor

Crítica teatral

Cinc germanes irlandeses en dansa

«DANSA D'AGOST»,
de Brian Friel.

INTÈRPRETS: Màrcia Cisteró, Mònica López, Marta Marco, Òscar Muñoz, Nora Navas, Carlota Olcina, Albert Triola i Ramon Vila.

DIRECCIÓ: Ferran Utzet.
Biblioteca de Catalunya,
Barcelona. Fins al 8 de maig.

El que li passa a l'antic aparell de ràdio Marconi de *Dansa d'agost* és el que ara els passa a les connexions d'internet. Si allà fallava l'antena, penjada d'una figuera, o la vàlvula amagada dins la tapa de fullola, aquí falla la fibra o falla el coure, si l'han pispat. Són dues èpoques diferents, la dels anys trenta del segle passat i les d'ara. Però no tan allunyades si es fan comparacions. El neguit i l'estrès per aconseguir escoltar, ni que sigui amb dificultats, una cançó radiada i de moda d'aleshores és el neguit o l'estrès d'ara per trobar cobertura amb el mòbil i dominar el món. El neguit o l'estrès per anar al ball de la collita d'aleshores és el neguit o l'estrès per ser a tot arreu al mateix temps d'ara. Els temps no han canviat tant, doncs. I l'autor d'aquesta *Dansa d'agost*, considerat el Txèkhov irlan-

Les cinc germanes irlandeses Mundy de «Dansa d'agost» en una de les escenes de ball. / © David Ruano / Bito Cels

dès, sap que, en fer memòria històrica de la seva gent, situada al llogarret de Baly Beg, no reula al passat sinó que remou les consciències del present. Probablement l'irlandès Brian Friel (1929-2015) no es podia imaginar que el punt fort de la seva obra serien les cinc germanes, més que la història de fons, la del germà gran, Jack, el missioner que torna de l'Àfrica i que recorda, uns anys després, el més petit de la família, una criatura que tenia set anys el 1936, «fill de l'amor» d'una de les germanes, Chris —una manera subtil

d'evitar el terme «mare soltera»—, i d'un pare absent, Gerry, que visita molt de tant en tant la granja de les germanes Mundy, que promet una bicicleta al seu fill, que viu embolcallat en un núvol de fantasia, que sap treure's la imaginació de la màniga i que encaterina una altra de les germanes, l'Agnes, tot i que promet casar-se amb la Chris ni que estigui a punt d'enrolar-se amb les brigades internacionals per anar a combatre el feixisme a la guerra d'Espanya. Seria una temeritat destacar la interpretació d'alguna de les cinc

Andreu Sotorra
Escriptor i periodista
andreu.sotorra@gmail.com

germanes perquè són cinc perfils tan diferents que cadascun d'ells té el bo i millor del que poden donar: la rigidesa de Kate (Mònica López), tancada en un món sense sortida; el frenesí de la Maggie (Marta Marco) que accentua el desig de sortir a fora, la que es posa a la cuina, la que té cura del bestiar, la que marca també el compàs dels primers passos del ball, de la dansa irlandesa, amb suaus cops de taló a la cuina fins que s'emporta totes les altres en rotllana; la discreció de l'Agnes (Nora Navas), reclosa en la seva feina de cosidora a casa com si a fora hagués deixat alguna cosa que encara desitja; el silenci de la Chris (Carlota Olcina), sempre esperant que el pare del seu fill comparegui; i finalment, la ingenuïtat de Rose (Màrcia Cisteró), amb un paper extremament delicat perquè ha de fer que reflecteixi aquell punt entre la bona fe i la lucidesa dels que es fan el món a la seva mida.

Dansa d'agost és una obra per pal·ladejar, deixar-se portar, seguir la remor de música cèltica de fons, escoltar i veure un per un cadascun dels personatges, posar-se, si cal, en la seva pell, i no perdre de vista cada gest, cada mirada, cada silenci o cada frase inacabada perquè l'obra amaga en allò que no es diu el misteri de la capacitat que té de captivar els espectadors durant més de dues hores i mitja.

Des del carrer

El P. José M. Fernández-Cueto, c.p.c.r., celebra les noces de diamant sacerdotals

«La felicitat més gran és comunicar als homes l'amor de Déu»

Rosa María Jané Chueca

El P. José M. Fernández-Cueto, de la congregació dels Cooperadors Parroquials de Crist Rei, celebra 60 anys de sacerdoci. Va néixer el 1931 a Bárcena de Pie de Concha (Cantàbria). Va ingressar a la congregació el 1949, va fer la professió perpètua el 1953 i va ser ordenat sacerdot el 1956. El 1985 va ser escollit superior general, fins al 1991. La festa de les noces de diamant es va celebrar a la casa d'espiritualitat Mare de Déu de Montserrat de Caldes de Montbui, que compleix enguany el desè aniversari i que és obra del P. Fernández-Cueto.

Quin és el secret d'una fidelitat de 60 anys?

Jo no tinc cap secret, francament és la Providència. Sempre he estat feliç sent capellà, cosa que no vol dir que no hagi passat proves, dificultats o patiments, però no puc fer res més que donar gràcies a Déu per la vida. Aquesta fidelitat és un gran regal que Déu m'ha donat. Jo sóc una vocació de després de la guerra civil, de després dels màrtirs, i això cal tenir-ho present. 5.000 sacerdots afusellats, molts assassinats de la manera més cruel i també molts religiosos i seglars... i ja se sap que la sang dels màrtirs és llavor de cristians. Sóc fill d'uns temps molt durs i molt cristians, i Déu hi ajuda molt. Sóc feliç sent el que crec que he de ser, parlant als homes de Déu. A la meua edat, amb 85 anys, encara predico exercicis espirituals... per a mi, la felicitat més gran és comunicar als homes l'amor que Déu els té i crec que és el que més necessita el món avui.

Hi ha fam de Déu?

Per descomptat. La fam que tenen tots els homes d'arreu del món, de totes les generacions, de totes les cultures, és fam de vida feliç. Tenen fam d'una vida que no acaba mai, i aquesta felicitat consisteix a estimar, a estar segurs que estimem i ens entreguem i que som estimats amb la mateixa fidelitat. Això només ho pot donar Déu. Hem anat agafant substituïts de Déu, quan el cor

Wolferes Design

«Els exercicis espirituals no són una prova de santedat, sinó una necessitat»

de l'home està fet per a Déu. Hi ha moltes oportunitats per parlar de Déu i, de vegades, amb una sola paraula n'hi ha prou. Si algú veu la felicitat i l'alegria dels que creuen en Déu, aquesta és una altra predicació. Aquesta alegria impressiona els qui no creuen.

Mirant enrere, què veu en aquests 60 anys?

Veig que si hagués de començar una altra vegada, faria el mateix, sense cap mena de dubte. Als Cooperadors Parroquials es feia un apostolat molt important amb els exercicis espirituals ignasians. Aleshores eren tandes molt nombroses. La mitjana d'exercitants per tanda entre els anys seixanta i setanta era d'unes 80 persones i amb moltes conversions. Ara estem vivint una pobresa increïble, amb menys dies i amb molta menys gent. Però jo, encara que només hi hagi un exercitant, faig els exercicis complets. No és perdre el temps, i no sabem el que val una ànima! Jo he estat testimoni de conversions, i de conversions que duren! Els exercicis han fet molts sants i continuen fent-ne.

Són prou apreciats?

Crec que no, perquè els exercicis ens diuen que cal anar a contracorrent. També pot haver-hi por d'enfrontar-se a un mateix i a tot un conjunt en el qual es viu. El que avui es promociona és «món». El papa Francesc ha recuperat aquesta paraula: «mundanitat». I què és el món? El Concili Vaticà II el defineix com aquest conjunt d'expressions de tota mena contràries a l'esperit de l'Evangeli. I els exercicis són l'Evangeli codificat perquè l'home pugui ell mateix conèixer-se, descobrir el que no va bé en ell i acollir de Déu una manera de viure nova, amb força i amb energia. Els exercicis no són una prova de santedat, sinó una necessitat. És una experiència més que recomanable. El que lamento molt és que s'ha reduït la durada de 5 a 3 dies, gairebé dos, perquè la gent no està per a més. Però estic convençut que Déu Nostre Senyor s'adapta i encara que s'hagin reduït els dies, fa que els fruits de cinc dies també es donin en aquests exercicis més reduïts. Déu és gran!

Rauxa

L'estat liberal autoritari (I)

Eduard Brufau

No fa gaires anys un anunci de cervesa gravat a Formentera va aconseguir que l'illa rebés aquell estiu una allau de visitants inusitada; semblantment, les pel·lícules i les sèries nord-americanes han acabat implantant a casa nostra la celebració de certes festivitats tal com se suposa que se sol fer al món aglosaxó; i no cal dir que si el futbol s'ha convertit en el centre recurrent de les converses quotidianes és gràcies al bombardeig incessant dels mitjans de comunicació des de fa decennis.

Exemples com aquests il·lustren amb quina facilitat la nostra societat és manipulada. El poder polític, econòmic i tecnològic aprofita la inconsciència general per menar la

societat cap a on l'interessa. La finalitat és doble: d'una banda, tenir la població el màxim d'anestesiada i, de l'altra, assegurar-se que consumeix. Malgrat la crisi, aquest és el model que persisteix. Per tal que la manipulació tingui èxit, com és el nostre cas, s'ha de fer prou hàbilment perquè les víctimes no s'adonin que són manipulades; encara més, se'ls ha de fer creure que són elles les que decideixen lliurement les seves accions de lleure i de consum. A diferència de les dictadures, en la societat democràtica liberal el control sobre la societat s'exerceix no per la força, sinó amb la participació entusiasta dels ciutadans, però el control hi és.